Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ... 21-hээ гарана | № 21 (14043) | 1973 оной январиин 25, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ — ЯРУУНЫН АЙМАГ

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ЖЭЛЭЙ ДҮН ГАРГАХАДА

ХОЛОШЬЕ hАА, hАНААН НЭГЭ

...публикымнай баруун, ...хын хоёр аймагууд ...минай, Яруунын ай... хоорондоо мүрысэдэг ...й. Эдэ аймагуудай ...ин эрхэ байдал, ... шэглэл адлирхуу. ...бэе бэетээ мүрысэжэ байхадаа өөhэдтөө хэрэгтэй дүй дүршэлөө халан абалсаха аргатай байна бшуу.

Эдэ аймагуудай үнгэрhэн жэлэй үйлэдбэриин дүнгүүдые харахада иимэ:

	Захааминай аймаг	Яруунын аймаг
...бүл... бүриhөө абтаhан ...(цент.).		
...о тараан	9,2	5,9
...аабха	26	20
...	103	75
...	7,8	3,8
...э тушааха түсэбэй ...ин дүүргэлтэ ...)		
...о тараан	86	14
...абха	81	16
...	104	114
...и паар хахалалга ...)	103	20
...аалга ...)		
...ото ургамалнуудай	80	18
...бхын	—	60
...ашаг шэмэ (кг)		
...бүриhөө—hүн	1495	1578
...тэнь (проц.)	107	85
...бүриhөө—ноохон	2,6	2,8
...бүриhөө—үндэгэн	—	63
...э мал бүриhөө түл-...hэнэиинь (толгой):		
...	70	69
...	80	64
...онхо	1604	776
...тоо олошоруулха ...дүүргэлтэ (проц.)		
...	102	96
...тоодо: үнеэд	100,4	92
...	102	100,8
...	103	48
...мори	102	87
...	—	38
...бэлэдхэхэ түсэбэй ...э (проц.)		
...	79	51
...	85	60
...плод	27	14
...э худалдаха түсэб ...ин дүүргэлтэ (проц.)		
...	106	93
...	111	97
...он	101	93
...гэн	—	115

...й эдэ дүнгүүдые са...й үзэхэдэ, социалис ...ндэ Захааминай ай...жалшад эрхимлэhэн ...Эдэнэр тараалан, саб...дээрэhээ ехэ ургаса абаhан, малай тоо толгой олошоруулха түсэбөө бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргээ, гүрэндэ мяха, hү, ноохо тушааха түсэб, нэмэлтэ даабаряа нилээд үлүүлжэ шадаа. Тэжээл бэлэдхэхэ талааршье эдэнэр түрүүлжэ гараа.

Иимэ амжалтанууд зүн дэгээн ерээ бэшэ. hүүлэй жэлнүүдтэ Захааминай аймагта сабшалан hайжаруулха, олон жэлэй ногоо ургуулха, куузикугай баян ургаса абаха талаар ехэ юумэ хэгдээ, мүнөөшье үргэнөөр ябуулагдана. Эдэнэр намарай паар хахалха түсэбөөшье дүүргээ.

Харин эдэнэртэй мүрысэдэг Яруунын аймагай ажахынууд энэ талаар гээгдэлтэй. Ган гасуурhаа, намар эртэ хүйтэрhэнhөө тон бирагүй ургаса абтаа. Малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ түсэб, даабари мууса дүүргэгдээ. Тиимэhээ энэ жэлдэ мүрысэгшэ аймагhаа жэшээ абажа, түрүү дүршэлыень халан хэрэглэжэ, ажалаа эрид hайжаруулха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ гээшэ Яруунын аймагай. ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй шухала зорилго болоно.

Малшад, тараашадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсохо зуураа, Захааминай аймагай ажалшад 1973 ондо **гектар бүриhөө 11 центнер ороохо тараа, 77 центнер хартаабха, 226 центнер овощ. 245 центнер корнеплод, сабшалангай гектар бүриhөө 9 центнер үбhэ абаха** гэжэ шиидээ. Малай ашаг шэмэ саашадань дээшэлүүлжэ, **үнеэн бүриhөө 1501 килограмм hү haaxa, хонин бүриhөө 2,9 килограмм ноохо хайшалха, гүрэндөө үхэр бүхэнииe 330 килограммhaa доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тушааха** зорилго урдаа табинхай. Эдэ бүгэдын ашаар тараалан, сабшалан дээрэhээ ехэ ургаса хуряажа, гүрэндөө тушааха, ниитын адууhа малаа тэжээлээр хүсэд хангаад,, мал ажалай нилээд ехэ продуктнуудые түсэбhөө үлүү худалдаха байhанаа мэдүүлээ.

Яруунын аймагай ажалшад үнгэрhэн жэлэй дүнгүүдhээ тобшолол хэжэ, бии байгаа арга боломжонуудаа хаража үзөөд, энэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа мүн лэ тодорхойлоо. Тиигэжэ тэдэнэр **1973 ондо гектар бүриhөө 9,7 центнер тараа, 80 центнер хартаабха, 116 центнер овощ, 315 центнер корнеплод хуряаха, сабшалангай гектар бүриhөө 11,7 центнер үбhэ абахаар хараалаа. Мүн үнеэн бүриhөө 1640 килограмм hү haaxa, хонин бүриhөө 3,3 килограмм ноохо хайшалха, үхэрнүүдэе гүрэндэ дунда зэргээр 325 килограммhaa доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр тушааха** уялга бэедээ даажа абанхай.

Абаhан эдэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула мүрысэгшэ эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, түрүүшүүл бэс бэедээ ябалсажа, али болохоор туhалалсажа, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсажа, республикынгаа 50 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэ бэзэ. Холошье haa, hанаан нэгэ байхал.

Дмитрий Иванович Шашин Улаан-Үдын аймагай «Сэлэнгэ» гэжэ совхоздо механизатораар хүдэлнэ. Дүй дүршэлөөр баян болоhон энэ нүхэр хамтын ажалда оролдосотой hайнаар хандажа, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байна.

ТЕХНИКЭЕЭ hАЙНААР БЭЛДЭНЭ

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа шадаа. Энэ нүхэр хабарай тарилгын, тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын үедэ түсэбтэ даабаряа үдэр бүри үлүүлэн дүүргэдэг. Тиимэhээ СССР-эй Арадай ажахын туйлалтануудые харуулhан выставкэдэ ошохо түлөөhэгүй путевкоор шагнагдаhан юм.

Совхозойнгоо хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй болоhон Дмитрий Иванович Шашин Ивалгын сельскэ Соведэй депутадаар hунгагданхай. Түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй хабарай тарилгада энэ нүхэр эртээнhээ эхилжэ, hайнаар бэлдэжэ байна. МТЗ-52 түхэлэй трактораа энэ нүхэр hаяын үдэрнүүдтэ заhабарилжа дүүргэхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. И. Шашин.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БОЛЗОРhОО УРИД

Ажахымнай малшад үнгэрэгшэ жэлдэ габшагай бэрхээр ажаллажа, СССР оронойнгоо тогтоhон ойн баярые угтаа.

Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай Чисаанын совхоз гүрэндэ 3460 центнер мяха тушааха түсэбөө 325 центнерээр үлүүлжэ, дүн хамта 3785 центнер тарган мяха Эхэ орондоо худалдаа. Хараалhан түсэб, даабариин амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ хэрэгтэ үхэршэн бүхэн оролдосотой бэрхээр ажаллаа. Дүй дүршэлтэй үхэршэд Бабу Гомбоев, Михаил Титов, Петр Андриевский болон бусад шахамал бүхэнөө суудхын туршада 900 граммаар нэмээжэ абаа. Бабу Гомбоевой харууhалжа байдаг 150 шахамалай зуугаадынь тарган гэhэн сэгнэлтэтэйгээр абтаа.

Мүнөө үедэ манда 200 шахамал шахагдажа байнхай. Үхэршэднай шахамал бүхэнөө hайнаар харууhалжа, тус бүриинь шэгнүүрые суудхэдээ 900 граммаар нэмээжэ абаха гэhэн зорилготой ажаллана. Шахамалнууд энэ жэлэй 1 кварталда тушаагдаха юм.

Ч. БАРДУНАЕВ,
Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой директор.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Республикын худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абтаhан социалис уялгануудые дүүргэхэ хэрэгтэ амжалта туйлаhанайнь түлөө нимэ хүнүүдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Банзарханова Цыбик-Ханда Батуевнае — Захааминай аймпотребсоюзай Михайловкын худалдаа наймаанай нэгэдэлэй директор.

Болотова Мария Александровнае — Улаан-Үдын горпищеторгын № 101 магазинай наймаалагша.

Брянская Нина Михайловнае — Баргажанай аймпотребсоюзай Баргажанай адагай магазинние даагша.

Деждина Александра Федоровнае — «НОД-6»-гай хүдэлмэрилэгшэдые хангалгын таhагай № 7 столовын тогоошон.

Дондукова Лидия Лаврентьевнае — Улаан-Үдын столовонуудай трестын № 3 столовын тогоошон.

Жилина Надежда Степановнае — Буряадай АССР-эй ой модоной министерствын хүдэлмэришэдые хангалгын Байгалай таhагай магазинние даагша.

Кузнецова Анна Павловнае — Бэшүүрэй аймпотребсоюзай Бага-Куналейн сельпогой худалдаа наймаанай таhагые даагша.

Матвеева Александра Сергеевнае — «Росторгодежда» баазын складые даагша.

Орлова Валентина Николаевнае — Буряадай «Рособувьторг» баазын складые даагша.

Чукашева Анна Николаевнае — Улаан-Үдын горпромторгын «Баир» магазинай наймаалагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1973 оной январиин 24.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр И. С. Соболевые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республикын совет эмхи зургаануудта үни удаан саг соо hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө түрэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, Кабанскын аймагай Оймогой сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ **Соболев** Иван Семеновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан. 1973 оной январиин 23.

Литва

«Эльфа» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүдэлмэ...лэгшэдэй зохёоhон КД-6.4 түхэлэй электродви...тель үнгэрэгшэ жэлдэ Лейпцигтэ болоhон яармаг...рэ алтан медальда хүртэhэн байна. Мүнөө энэ ...энэ двигатель олоор гаргагдажа эхилээ. Заводой ...дохи цехэй коллектив мүнөө жэлдэ 200 мянга га...иимэ двигательнүүдые бүтээн гаргахаар хараа...анхай. Тиихэдээ хүдэлмэришэд тус двигательнүү...ээ эрхим шанартайгаар бүтээхэбди гэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим хүдэлмэрилэгшэд Ка...имера Томашевская, Ирена Пешяускене ба Ва...ентина Самохвалова гэгшэд ажаллажа байна. (...наада таладань).

(ТАСС-ай фотохронико.

Союзна республикануудhaa мэдээсэнэ

РСФСР

Сыктывкар. (ТАСС). Эбэртэ бодо мал, гахай болон шубуудай холисо тэжээл буйлуулан үйлэдбэрилхэ завод Сыктывкарта баригдажа эхилбэ. Холын хойто зүгэй эгээл томо иимэрхүү предприятинуудай нэгэн болохо энэ заводые «Комипромжилстрой» трестын коллектив барина. Энэ шэнэ предприяти табан жэлэй дүүрэтэр ашаглалгада оруулагдаха, жэлдээ зуугаад мянган тонно продукци үгэдэг болохо юм. Тэрэнэй ехэнхинь hайн шанартай, гранулированна, углеводоор баян тэжээл.

Белорусси

Минск. (ТАСС). 32 мянган тонно тараа хадагалха шэнэ элеваторай түрүүшын ээлжээнэй барилга Гомельско областиин Речица городто ашаглалгада үгтэбэ. hаяар бэлэн болохоёо байhан хоёрдохи ээлжээниинь мүн лэ эды шэнээн ороохо тараа багтааха юм. Энэнь тараа зөөхэ ба ашаалха оньhон түхеэрэлгэнүүдтэй. Эндэ пультын дэргэдэ нэгэл хүн хүдэлмэрилжэ, бүхы тараанай температура шалгадаг байха.

Табан жэлэй мүнөөнэй шиидхэхы жэлдэ республикын элеваторнуудаар 200 мянга гаран тонно тараан хадагалагдаха.

Украина

Житомир. (ТАСС). Коростенькэ утаhанай заводые ашаглалгада оруулха тухай актда Гүрэнэй комисси гар табиба. Жэл соо 2200 тонно продукци гаргаха хүсэтэй — ута ба богони утаhа ээрэхэ оньhожоруулагдамал технологическа лининүүд тэрэнэй цехүүд соо тодхогдонхой. Энэ продукцяар 6,5 миллион метр бүд нэхэгдэхэ байна.

Улhан утаhа ээрэлгэ Житомирско областьдо ехээр хүгжэнхэй. Новгород-Волынскда шэнэ завод баригдаа. Мүн лэ нимэ томо завод мүнөө Олевскдэ баригдажа байна. Ерэхэ жэлдэ Радомышльда нимэ предприяти баригдажа эхилхэнь.

Узбекистан

Термез. (ТАСС). Узбекистанай урда нютагуудта дулааржа, торгоной hөөгүүдые hуулгалга эхилбэ. Хэдэн мянгаад залуу модод дулаан питомнигhоо асарагдажа, hубаг ханаабуудай эрьеэр, хлопогой полиин захаар hуулгагдаа. Сурхан нютагай колхоз, совхозуудта мүнөө жэл хоёр миллион шахуу hөөг таригдаха юм. Тутова плантацинуудайнь талмайшье 86 гектараар үргэдхэгдэхэ.

Молдави

Кишинев. (ТАСС). Молдавиин үшөө зуун фермэ үргэлжэ дээрээ оньhожоруулагдаа. Эндэ оньhон лининүүд зуун мянган үхэр ба гахайн, 240 мянган тахяагай тэжээл бэлэдхэн хубаарилха, тэдэнние уhаар хангаха, байрыень сэбэрлэхэ юм.

Мүнөө жэлдэ колхоз, совхозуудтахи барилгын хүдэлмэри 12 шахуу процентээр нэмэхэ. Мяха, hү, үндэгэ абаха томо фермэнүүд бии болгогдоно.

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ТУГЫЕ БҮРИ ДЭЭРЭ ҮРГЭЕ!

ВЦСПС-эй ГУРБАДАХИ ПЛЕНУМ

ВЦСПС-эй гурбадахи пленум Москвада, январиин 23-най үдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлhэн байна.

Ленинэй агууехэ партиин хүтэлбэреэр совет арадай туйлаhан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтанууд «Совет Социалис Республикануудай Союзай табин жэлэй ой тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл дотор гүн гүнзэгыгөөр, эли тодоор харуулагдаhан, манай ороной саашанхи хүгжэлтын асари ехэ арга боломжонууд тодорхойлогдоhон байна гэжэ пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд нэгэ hаналтайгаар тусхайлан тэмдэглээ. Нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл дотор найруулагдаhан, коммунис байгуулалтын үндэhэн зорилгонуудые ажалшадта дэлгэрэнгыгээр тайлбарилха, бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, 1973 онииe габшагай ажалай жэл болгохо гээшэ профсоюзуудай шухала зорилго болоно.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй турша соо ороной экономико бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаа. Совет профсоюзууд арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа мүн лэ оруулhан байна. Партийна органуудай хүтэлбэри доро социалис мүрысөө эмхидхэхэ, ажалда коммунис ёhoop хандахын түлөө хүдэлөө дэлгэрүүлхэ, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл болон оролдолго хэшээлые бадаруулха хүдэлмэреэ улам шангадхаа, — гэжэ пленум дээрэ ханангяар тэмдэглэгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. Н. Шелепинэй элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ Узбегэй профсоюзуудай республиканска Соведэй түрүүлэгшэ М. А. Заидов, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай профсоюзуудай ЦК-гай түрүүлэгшэ И. Ф. Шкуратов, СССР-эй нүүрhэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко, Тбилисиин Кировэй нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой токарь, СССР-эй Верховно Соведэй депутат З. Г. Саралидзе болон, бусад хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин пленум дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

ВЦСПС-эй пленум КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые, «Совет Социалис Республикануудай Союзай табин жэлэй ой тухай» КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл доторхи заабаринууд ба тобшололнуудые тогтоол дотороо бүрин hайшаагаад, тэдэнние сэхэ шууд хүтэлбэри болгохо ба гүйсэдхэхэ гэбэ.

Профсоюзуудай соведүүд болон комитедүүдэй, бүхы профсоюзна эмхинүүдэй 1973 ондо бэелүүлхэ гол зорилго гэбэл, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи — шиидхэхы жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула хүдэлмэришэн ангиин, колхозно тараашадай, ажалша интеллигенциин, профсоюзай бүхы гэшүүдэй зохёон байгуулхы оролдолго хүсэлэлгыень элсүүлэн зорюулха ябадал болоно. Социалис мүрысөөн хадаа үйлэдбэри дээрэ, олониитын дунда профсоюзуудай ябуулдаг хүдэлмэриин үндэhэ hуурinь болохо. «Ехэ хэмжээтэй, эрхим шанартай, гаргаша багатай продукци үгэхэ» гэhэн уряатайгаар дэлгэрүүлэгдэхэ ёhотой гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтые үдэр бүри хинаха, мүрысөөнэй олондо мэдээжэ байлгые хангаха, материальна олон янзын урмашуулгануудые бүри hайн болгодог байхыень профсоюзуудай центральна комитедүүд ба соведүүдтэ hанамжалан дурадхагдаа.

Социалис мүрысөөнэй ба ажалда коммунис ёhoop хандахын түлөө хүдэлөөнэй асуудалнуудаар Бүхэсоюзна научна совет тогтоохыень, социалис мүрысөөнэй асуудалнуудаар бүхэсоюзна научно-практическа конференци 1973 ондо зарлахыень ВЦСПС-эй Президиумдэ даалгагдаба.

Уласхоорондын хүдэлмэриин талаар Совет профсоюзуудай бэелүүлхэ ойрын зорилгонууд юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXIV съездын хараалан тодорхойлhон гадаадын-политическэ хараа бодол бэелүүлгэдэнь Коммунис партидаа туhалха ябадал болоно гэжэ пленум тоолоно.

Коммунис партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон бүри нягтаар эмхидэн жагсахыень, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлэй даабаринуудые болзорhоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ бүри ехэ эдэбхи үүсхэл гаргахыень хүдэлмэришэдые, бүхы ажалшадые ВЦСПС-эй пленум уряална.

Тиин ВЦСПС-эй гурбадахи пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

(ТАСС).

ЭХЭ ОРОНОЙ ОЛОН ҮНДЭhЭ ЯhАТАНАЙ ИСКУССТВО

Совет олон үндэhэ яhатанай уран зурагай искусствын хүгжэлтэдэ зорюулагдаhан, совет ба гадаадын журналистнуудай пресс-конференци январиин 23-да болобо.

Тус выставкэ — совет олон үндэhэ яhатанай уран зураашадай ехэ коллективэй зохёол бүтээлэй тоосоон болоно, — гэжэ СССР-эй культурын министрэй орлогшо В. И. Попов хэлэбэ.

Выставкэдэ хабаадаhан 1200 уран зураашадай дунда — социалис реализмын искусствын эхи табилсаhан үнинэй мастернууд, совет уран зурагай hургуулаар хүмүүжүүлэгдэhэн дунда үетэнэй түлөөлэгшэд, мүн hүүлэй жэлнүүдтэ бэлиг шадабариинь hалбаржа байhан уран мэргэжэлтэ залуушуулшье бии.

СССР-эй байгуулагдаhанhaa хойшо үнгэрhэн 50 жэлэй турша соо совет соёл элдэб арадуудай оюун бэлигэй баялигуудые өөртөө нэбтэрүүлэн шэнгээжэ, удхаараа, хүгжэлтынгөө гол шэглэлээр социалис ёhоной, үндэhэн түхэл маягуудайнгаа талаар олон янзын, хараа бодол ба шанар шэнжын талаар интернациональна болонхой.

Выставкын нээгдэhэн сагhaa — 1972 оной декабриин 19-hөө хойшо — эндэ 100 мянга шахуу хүн ерэжэ хараhан байна. Урда тээхи нэгэшье экспозициие нимэ олон зон хараагүй юм.

Пресс-конференциин түгэсхэлдэ СССР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин секретарь Н. И. Каратеев, Ленинскэ шангай лауреат, скульптор Е. В. Вучетич журналистнуудай асуудалнуудта харюусаба.

(ТАСС).

ДРВ-гэй МИД-эй коммюнике

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөндэ хабаадажа байhан ДРВ-гэй делегациин тусхай советник Ле Дык Тхо, национальна аюулгүйе сахиха талаар США-гай президентын туhалагша Г. Киссинджер гэгшэд «Вьетнамдахи дайе болиулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээнэй» документые январиин 23-да Парижда бэлдээ гэhэн Вьетнамай Демократическа Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коммюнике январиин 24-дэ эндэ тунхаглагдаба.

Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөндэ хабаадажа байhан бүхы таланууд январиин 27-до Парижда энэ хэлсээндэ хуулита ёhoop гар табиха. Январиин 27-до Гринвичэй сагаар 24 часhаа буудалдаан зогсоогдохо.

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИХАЯА ОШОБО

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Нгуен Зуй Чинь Париж ошохоёо январиин 24-дэ Ханойhоо мордобо. Вьетнамдахи дайе болиулха ба амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээндэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министртэй, бусад талануудтай хамта Парижда гар табихыень ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министрые ДРВ-гэй президент болон правительство этигэмжэлэн түлөөлбэ.

Р. НИКСОН ҮГЭ ХЭЛЭЭ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсон радио ба телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, Холбоото Штадууд ба ДРВ «Вьетнамдахи дайе болиулха, амгалан байдал hэргээхэ тухай хэлсээ» баталха болобо гэжэ соносхоо. ДРВ-гэй делегациин тусхай советник Ле Дык Тхо, национальна аюулгүйе сахиха талаар президентын туhалагша Г. Киссинджер энэ хэлсээе баталха тухай документ Парижда бэлдэhэн байна. Тус хэлсээндэ январиин 27-до Парижда гар табигдаха гээд Никсон мэдүүлбэ.

Малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ—үргэн дэлисэ

АМЖАЛТАЯА УЛАМ АРЬБАДХАН...

Манай совхоз СССР-эй 50 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай яһала һайн дүнгүүдтэйгээр угтаа. Совхозой дирекци, партийна, профсоюзай, комсомолой комитедүүд ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулха, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдоһон, малшан бүхэнэй, механизатор бүхэнэй абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтые хододоо хинан шалгажа байһан юм. Социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор, тэрэнэй дүнгүүд тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ 10 хоног бүхэндэ, таряа хуряалга дээрэ таба хоноод лэ гаргагдажа, дамжуулгын улаан тугханууд, урмашуулгын шангууд барюулагдадаг байгаа. Малшадай мүрысөөнэй дүн һара һарада согсологдожо байдаг юм.

Гол түлэб үүлтэртэ хони үсхэбэрилхэ шэглэлтэй совхозой хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтээ хамаг анхаралаа хандуулна. Имэл ушарһаа жэлһээ жэл бүри зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа олон хурьга абагшад улам олошорно. Үнгэрһэн 1972 ондо зуун ехэ хонин бүриһөө 107 хурьган тэжээгдэһэн байна. Бүхы совхозоороо 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга хоёрдохи жэлээ түлжүүлжэ байнабди. Үнгэрһэн жэлэй ойн баярые һайндэрлэһэн жэлэй амжалта хадаа манай зоовет-мэргэжэлтэдэй, хонишодой ехэ оролдолгын аша үрэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Хонишод хоорондын социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые совхозой партком, рабочком хурьга абалгын үедэ арбан хоног бүхэндэ гаргадаг, тиигээд хонишодто дары дуулгадаг шанга гуримтайбди.

Үнгэрһэн жэл манай эхэ хонидые харууһалдаг хонишодой 18 коллектив зуун эхэ хонин бүриһөө зуу, зууһаа олоншье хурьга түлжүүлээ. Ахалагша хонишон Д. Я. Свистунов зуун эхэ хонин бүхэнһөө 134 хурьга түлжүүлжэ, республика соогоо эрхимлээ бэлэй. Ахалагша хонишод Т. Чупышева—123,7, Д. Рабдаев—123, С. Балсанов—119 гэхэшэлэн, арбан бригада 110-һаа дээшэ түл абаа. Хонишодой мүрысөөнэй гурим дотор ганса хурьга абалган оруулагданхай бэшэ, мүн нооһо хайшалалга, томо хонидойнгоо тоо толгойе бүрин бүтэнөөр, тобир тарганаар харууһалха, абаһан хурьгадаа түлжүүлхэ, эхэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ болзор сахиха, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ гэхэ мэтын эрилтэнүүд табигдадаг юм.

Шэнэ жэлдэ — юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ манай ажахын хонишод нёдондонойхиһоо бүри дээгүүр дүн туйлаха гэжэ шиидээд, бултаараа малшадай бүхэсоюзна мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобо. Малшад шэнэ түл абалгадаа түгэс һайнаар бэлдээд байна.

Совхоз дотор һү һаалиин нэгэ фермэ бии юм. Эндэхи малшад мүн лэ һайнаар ажалладаг. Жэшээнь, һаалишан Е. И. Грудинина 23 үнеэдэй толгой бүриһөөнь дунда зэргээр 3500 килограммһаа үлүү һү һаажа, 25 тугал абажа, бултыень тобир тарганаар түлжүүлжэ, аймаг соогоо эрхимлээ. Энэ эрхим һаалишанай ВДНХ-гай алтан медальда хүртэһэн ушар манай ажахын малшадай ехэ омогорхолынь болоно. Мүн һаалишад П. Н. Корнева — 2808 килограмм, Н. Банзаракцаева—2750 килограмм, Л. Данилова—2705 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаажа, толгой бүриһөөнь нэжээд тугал түлжүүлээ.

Үхэр мал бэлшээн таргалуулхын тула һайжаруулагдаһан бэлшээри хэрэглэдэг болонхойбди. Энээнэй ашаар үнгэрһэн жэлдэ 241 толгой үхэр түс тустаа дунда зэргээр 328 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда тушаагдаһан бэлэй.

Бэлэдхэлдэ тушаагдаһан 643 гахайн толгой бүхэниинь 100,5 килограмм болоһон байха юм. 12151 толгой хонин гүрэндэ худалдагдаа. Тэдэнэр һайса тарганхай байжа, толгой бүринь дунда зэргээр 39 килограмм татаа һэн. Тиихэдэ зарим бригадануудай тушааһан хонид 45—48 килограмм болоо.

Ингэжэ гүрэндэ худалдагдаһан үхэрэй 1 центнер мяханай оорынь үнэ сэн 143 түхэриг 80 мүнгэтэ, хонинойхи —118 түхэриг 43 мүнгэтэ, гахайнхи—152 түхэриг 62 мүнгэтэ боложо, совхозой оруулха олзые бүри ехээр арьбадхаа гээшэ.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярые һайндэрлэһэн жэлдэ улам эршэтэйгээр, дэлисэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй хүсэн хадаа гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэб, даабаринуудые үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэмнай тон ехээр нүлөөлөө. Тиигэжэ гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэб 104,7 процент, һү—102 процент, нооһо — 105,9 процент дүүргэһэн байна. Нийтын адууһа малай тоо толгой олошоруулха түсэб түрэл бүхэнөөрнь холо үлүүлэгдээ юм.

Манай һаалишад, үхэршэд, хонишод, гахайшад түсэбһөө үлүүлэн абаһан уялгаяа заатагүй бэелүүлдэг тогтомол заншалтай болонхой юм. Энэ һайшаалтай заншалыень дэмжэн, урмашуулан, хаана ямар түбэг татамаар дутагдалнуудай ушарбал, тэдэниие усадхахадань, дары туһа хүргөөд байхада, тэдэнэр хэлэһэндээ хүрэдэг лэ юм. Теэд бэрхэшээлгүйгөөр туйлагдадаг амжалта гэжэ хаана байхаб даа. Зооветеринарна, техническэ һуралсал жэл бүри эмхидхэжэ, малшадай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэлэй онол аргануудай, эрдэм наукын шэнэ шэнэ туйлалтануудые ажалдаа нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь мэргэжэлтэд анхаралаа ехээр хандуулдаг байна. Жэшээнь, 10—15 хүдэлмэриин үдэрэй туршада хонидоо дууһан хайшалжа үрдихэ гэһэн социалис мүрысөө хоёр жэл удаа дараалан эмхидхэжэ, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлһэн байнабди. Мүн хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлгые 20—25 хоног соо дүүргэхэ гэһэн урěа дэлгэжэ, баһал бүгэдэнэй хабаадалгатай мүрысөө аймаг соогоо эхилээ һэмди. Энээнээ хэлэһэн соогоо бэелүүлдэг болоһоор үнинэйбди.

Совхозой партийна организаци социалис мүрысөө эмхидхэлгэ, тэрэнэй ябасые хараһаа алдангүй хинажа байдаг. Энэ талаар профсоюзай рабочкомой ябуулдаг хүдэлмэриие зүбөөр хүтэлбэрилхэ гэжэ оролдодог гээшэбди. Мүнөө манай орон дотор үбэлэй һарануудта мал ажалһаа абтадаг продуктнуудые элбэгээр абадаг, ехээр гүрэндөө худалдадаг болохын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дэлгэрээд байхада, манай бүхы малшад энэ ехэ хүдэлөөндэ хам оролсоод, түрүүшынгээ һайн үрэ дүнгүүдые харуулжа байна. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ илаһанай түлөө манай совхоздо барюулагдаһан КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй ба облпрофсоведэй Хүндэлэлэй грамота хадаа шэнэ шэнэ амжалтануудта зоригжуулна.

Ж. ВАНКЕЕВ,
Ленинэй орденто Борьёогой совхозой парткомой секретарь.
Зэдын аймаг.

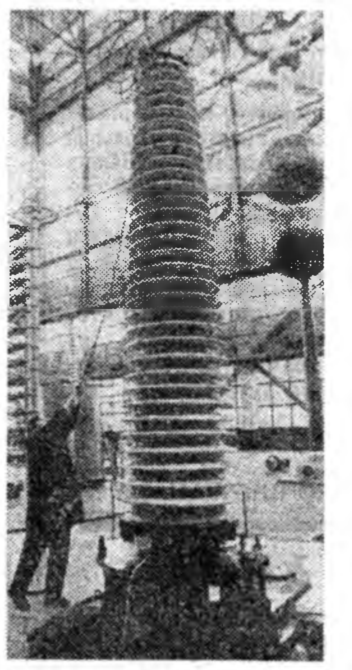

ҮБЭЛ. Газаа 35-40 градус хүйтэн. Январиин янгинама хүйтэндэ Байгал далай мүльһэтэн хүрэжэ захалба. Харин Улаан-Үдын горзеленстройн 4 мянган дүрбэлжэн метр тепличнэ комбинат соо үбэл зунгүй элдэб үнгын примула, цинерария, полонхоэ, калла, кипарис гэхэ мэтэ сэсэгүүд һалбаржа байдаг. Тус комбинадта Полина Будникова, Галина Баженова, Мария Власова, Татьяна Сапунова гэгшэд [...] гаран жэлдэ ажалл[...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] личнэ комбинат соо. [...] тьяна Сапунова ба[...] сэсэг бэлдэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фо[...]

ОРОНОЙМНАЙ ЭКОНОМИЧЕСКА КАРТЫН ХУБИЛАЛТА

Москвагай «Изолятор» завод 110-һаа 500 киловольт хүрэтэр, мүн тэрээнһээ дээшэшье хүсэтэй изоляторнуудые бүтээн гаргана. Тэрэнь дэлхэйн 26 оронуудта эльгээгдэдэг юм. Тус предприяти үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ түсэбһөө гадуур 370 мянган түхэригэй продукци худалдаанда гаргаһан байна.

Табан жэлэй 3-дахи шиидхэхы жэлдэ социалис мүрысөөндэ хам оролсоһон заводой коллектив үйлэдбэриингөө нөөсэнүүдые гүйсэд эдэбхитэй болгон, түрүү техникэ ба технологи, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, һаин шанартай ехэ продукци гаргаха гэжэ хараалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Заводой лаборатори соо. Ахалагша инженер В. П. Чистяков.

ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй Госпланай дэргэ дэхи үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые шэнжэлхэ талаар Соведэй түрүүлэгшэ, академик Николай НЕКРАСОВ СССР-эй экономическа карта тайлбарилна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ жэл бүри промышленна 350—400 предприяти гэхэ гү, али үдэр бүхэндэ нэгэн ашаглалгада үгтэнэ. Энэ тоодо ородог дунда зэргын предприяти абабал, Тольятти хотын автозавод, Красноярскын ГЭС болон бусадые нэрлэхэ хэрэггүй. Эдэ гигантнуудые нэрлэнгүйгөөр оронойммай экономическа арга боломжо ба хүсэ шадалые тайлбарилхын аргагүй.

Үшөө дээрэнь юу нэмэжэ хэлэлтэйб гэхэдэ, СССР-эй газар дайдынь хэм хэмжүүр ямаршье юумэнтэй жэшээлэшэгүй ехэ, байгаалиинь баялигые тооложо барашагүй. Иимэ ороной экономическа картада тайлбари үгэхэ — тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Мүнөө үдэрэйнь бодото байдал харууһан олохон тоо баримта хойто үдэрынь хуушарна бшуу. Эндэ предприятинуудай гансахан тоо тухай хэлэгдэнэ бэшэ, мүн үйлэдбэриин хэмжээн тухай дурсагдана.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада ашаглалгада үгтэһэн 1870 томо предприяти гансахан промышленностиин али нэгэ һалбариин хүсэ шадал дээшэлүүлээ бэшэ, харин хүдэлмэришэдэй хүсэнэй хубаарилда, ажалшадай соёл гэгээрэл ба байдал һуудалда, зарим хизаарнуудай ажахын бүридэлдэ, мүн гүрэнэймнай экономикодо бүхыдэнь нүлөөлһэн байна бшуу.

СССР-эй Госпланай дэргэдэхи үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые шэнжэлхэ талаар Соведэй 1980 он болотор үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилан тааруулха Генеральна схемэ зохёохо хүдэлмэри дүүргэһээр хоёр жэл болобо. Тэрэ схемэ зохёолгодо эрдэм шэнжэлгын ба проект зохёолгын 560 шахуу организаци хабаадалсаһан байха юм. Гансахан энэ тоо, баримта ехэ юумэн тухай хэлэнэ.

Жэшээнь, иимэ тон шухала асуудалнуудай нэгэн: ажахын шэнэ комплексые хаана байгуулхаб — оронойммай европейскэ хубида гү, али Ураалһаа зүүн тээшэ гү? Асуудалай түрүүшын хуби олохон баримтаар шиидхэбэреэ олохоёо һанаха: оронойммай хүн зоной 76 процент европейскэ хубида ажаһууна (хүдэлмэришэдэй хүсөөр хангахада бэлэн), промышленна ба хүдөө ажахын продукциин 80 процент эндэ үйлэдбэрилэгдэнэ (шэнэ комплекс хэрэглэгшэдтээ дүтэ байха болоно), эндэ транспортын һайнаар хүгжөөгдэһэн, байгаалиинь үларил нилээд зөөлэн гэхэ мэтэ. Хэды иимэ байбашье һаань, промышленностиин саашанхи хүгжэлтые оронойммай зүүн районуудта, Ураалһаа саашань гаргаха гэжэ шиидхэгдэнхэй. Оронойммай газар дайдын дүрбэнэй гурбан хуби зүүн районуудта тудана, хүн зонойнь тоо 60 шахуу миллион, түүхэй эдэй ба энергетикын талаар айхабтар ехэ баялигтай, Сибирь, Алас-Дурна зүг үһааршье баян.

Соведүүдэй бүхэроссиин VIII съезд дээрэ В. И. Ленин нигэжэ хэлэһэн гээшэ: «Сибириин байгаалиин баялиг юунтэйшье жэшэхын аргагүй ехэ, бидэнэр хэршье һайнаар, туйлай ехэ амжалтатайгаар хэдэншье жэл соо хүдэлөө һаа, тэрэ баялигайнь зуунайнь нэгэхэн хубиие, ашаглажа шадахагүйбди. Эрхим һайн машинануудтай түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэ газарта тэдэ баялигуудынь хэбтэдэг».

СИБИРИИН хойто зүгтэ, Алас-Дурнада һая болотор олон хүн зоной хабаадахагүй ажахын һалбаринууд (үнэтэ ба үнгэтэ металл малталга, оро үсхэбэрилгэ, ангай ба загаһанай олзоборилго) гол түлэб хүгжөөгдэдэг байһан. Мүнөө хүгжэлтын ондоо шатада гарагдаа: индустриин ехэ, орёо һалбаринууд байгуулагдажа эхилээ. Тиимэһээ транспорт шууд түргөөр хүгжөөхэ (ганса агаарай бэшэ, түмэр, автомобильна, үһан замуудые, трубопровод), шэнэ город, хүдэлмэришэдэй тосхонуудые бариха хэрэгтэй. Хүдэлмэришэдэй хүсэн, илангаяа мэргэжэлтэд олоор хэрэгтэй боложо байна. Тодорхойлон хэлэбэл, хойто зүгэй эрхэ байдалда хэгдэһэн ажал үнэ ехэтэй болоно. Ажалшадай ажалай түлөөһэн дээгүүр байхаһаа гадна, нэгэ хүдэлмэришэн бүхэн дээрэ абахада гаргаша нилээд ехэ (гэр байрын, транспортын, эдеэ хоолой гэхэ мэтээр). Хэды тиимэшье һаань, хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдые хойто зүг руу олоор абаашаха хэрэгтэй. Теэд ямар аргаар энэ асуудал шиидхэлтэйб? Гансахан ажалай дээшэлүүлэгдэһэн түлөөһөөр юушье туйлагдахагүй гэжэ бодото байдал харуулаа. Ажалай ба ажаһуудалай һайн эрхэ байдал, хүнэй һонирхолтойгоор хүдэлхэ, мэргэжэлэйнгээ талаар ургаха арга боломжо байгуулха хэрэгтэй.

Зүүн зүгэй районуудые (тэрэ тоодо Дунда Азиие) ашаглаха хэрэгтэ зорюулагдаһан бүхы совет республиканuудай, СССР-эй бүхы арадуудай хамтын хүсэн Эхэ оронойммай экономическа картые горитойхоноор хубилгажа эхилээ. Мүнөө эндэ нүүрһэнэй табанай хоёр хуби, газай дүрбэнэй нэгэ, модоной гурбанай нэгэ, электроэнерги ба цементын дүрбэнэй нэгэ, орооһо тарьяанай дүрбэнэй нэгэ, хлопогой арбанай юһэн хуби үйлэдбэрилэгдэнэ. Баруун Сибириин газар дээрэ 1965 ондо миллион хүрэхэгүй тонно нефть абтадаг һаа, 1970 ондо 30 миллионһоо дээшэ тонно болоо. 1975 ондо—120—125 миллион, 1980 ондо—230—260 миллион тонноdo хүргэгдэхэ юм. Урид тооложо үзэһэнэй ёһоор 1975 ондо зүүн зүгэй районуудта алюминиин дүрбэнэй гурбан, целлюлозын гурбанай нэгэ хубиие, бусад олон продукци ехээр гаргагдадаг болохоор хараалагданхай.

Нютаг-нютагай өөрсэ байдалые хараада абан, арадай ажахые эмхидхэхэ ёһо гурим нарижуулхатай хамта социально-экономическа талаар ехэ зорилгонууд шиидхэгдэнэ. Республиканuудай экономическа хүгжэлтын хэмжээе адлирхуу болгохо гээшэ тэдэ зорилгонуудай нэгэн мүн. Энэ ушарһаа, тэрэшэлэн оронойнгоо арадай ажахын эрилтэнүүдые бүхыдэнь хараада абалсан, юһэдэхи табан жэлэй туршада промышленна продукци гаргалгын нийтэ дээрээ 47 процентээр дээшэлүүлэгдэхэтэй хамта, үйлэдбэриин эгээл ехэ ургалта Арменийн ба Туркмениин ССР-тэ — 64, Молдавида — 62, Казахстанда — 59, Белоруссида — 58 процент гэхэ мэтээр союзна бүхы республиканuудта хараалагданхай.

ХҮГЖЭЛТЭ ТҮГЭС социализмын арга боломжонууд бүхы республиканuудай газар дайдада хамаатай зорилгонуудые бэелүүлгэдэ хэрэглэгдэнэ. Тиимэ зорилгонуудай нэгэн гэхэдэ, арадай ажахые электрын элшэ хүсөөр хангалга болоно. Хүсэ ехэтэй тепловой ба гидроэлектростанцинуудые ашаглалгада оруулхатайгаа хамта юһэдэхи табан жэлэй туршада Россин федераци, Украина, Арменидэ атомна электростанцинуудые бариха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Оронойммай энергосистемые нэгэдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ. Тиин оронойммай европейскэ хубида ашаглагдажа байһан зуу миллионһоо дээшэ киловатт хүсэтэй системэ Сибирь, Казахстан ба Дунда Азиин энергосистемэнүүдтэй нэгэдхэгдэхэ байна.

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ алишье талын айхабтар ехэ хүгжэлтэһөө городуудта ажаһуудаг хүн зоной тоо түргэнөөр олошорно: 1922 ондо—16 процент һаа, 1972 ондо—58 процент болоо. Оронойммай урда районуудай (Украина, Молдави, Закавказ, Хойто Кавказ) хүн зон тон түргэнөөр олошорно, тиихэдэнь Түбэй ба Баруун зүгэй экономическа районуудай хүн зон Союзай дунда зэргын хэмжээнһээ доошоо байһаар.

Газар дайдын талаар хүн зоной хубаарил хадаа экономическа районуудай саашанхи экономическа бүридэлдэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдэй ямар шэглэлтэйгээр хүгжэхэ хэрэгтэ нүлөөлхэ байһаниинь мэдээжэ. Бүхы дээрэнь абажа харахада иимэ байна: Түбэй, Баруун, Ураал-Волгын районуудта хүдэлмэришэдэй тоо олошоруулангүй, шэнэ техникын үндэһэ һуури дээрэ ашаглагдажа байһан предприятинууд шэнэдхэн хубилгагдаха. Хүдэлмэришэнэй хүсөөр баян Урда, Дунда Азиин районуудта — үйлэдбэриин ажал ехэтэй һалбаринууд хүгжөөгдэхэ, экономическа шэнэ түбэй газарнууд ба комплексүүд байгуулагдаха, байгаалиин баялигаар элбэг районуудта үйлэдбэри шууд хүгжөөгдэхэ байна. Эдэ бүгэдэһөө оронойммай арадай ажахын хүгжэлтэдэ ехэ туһа нэмэриин орохо байһан мэдээжэ. Түрүүшын табан жэлнүүдэй үедэ баригдаһан индустриин гигантнуудые дурдабал, Ураал—Кузбасс, Хибины (СССР-эй европейскэ хубиин хойто зүгтэ), Норильск (Сибириин хойто зүгтэхи), Газли (Узбекистан) болоно. Эдэ гигантнууд СССР-эй промышленна хүгжэлтэдэхи үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилгын бодото жэшээ мүн.

Экономическа районуудые шэнжэлгэдэ научна ёһоор, комплексноор хандаха ушар совет засагай түрүүшын жэлнүүдһээ эхилһэн юм. Электрификациин үндэһэ һуури дээрэ оронойммай арадай ажахые хүгжөөхэ холын хараата түсэбые зохёолгодо (ГОЭЛРО, 1920 он) Ураал-Кузбассай комплекс хараалагдаһан гээшэ. Индустриальна Ураал шууд түргөөр хүгжөөгдэхэ зуураа, Баруун Сибириин урда районуудые ажахын хүгжэлтэдэ хамжан абалсаһан түүхэтэй.

СИБИРИИН ТҮБЭЙ урда районуудтахи Ангар, Енисей мүрэнүүдэй гидроэнергын ба бусад баялигуудые комплексноор ашаглаха тухай түрүүшын һанамжа академик И. Александров болон бусад эрдэмтэдэй хүдэлжэ байһан Ангарска бюроһоо гушаад онуудта ороһон юм. Мүнөөнэй Братскын энергопромышленна комплекс (эндэхи хүсэ ехэтэ ГЭС, алюминиин үйлэдбэри, модо болбосоруулгын комбинат) тэдэ эрдэмтэдэй һанамжа дурадхалтай гүйсэд таараландахай. Гэхэтэй хамта гушаад онуудта оронойммай мүнөө үеын техническэ арга боломжонууд ба эрилтые урдшалан тодорхойлхын аргагүй байһан. Тэрэ үедэ Падунай (Братска) ГЭС-эй хүсэн 2,6 миллион киловатт, Красноярскын — 450 мянган киловатт байхаар хараалагдаһан бэлэй. Бодото дээрээ мүнөө Братска ГЭС-эй үйлэдбэриин хүсэн 4,5 миллион, Красноярскын — 6 миллион киловатт.

Ингэжэ СССР-эй экономическа картада саг үргэлжэ хубилалта хэгдэнэ, асари ехэ шэнэ барилгануудай адрес бии болоно. Мүнөөнэй юһэдэхи табан жэл энэ талаар эгээл ехэ туйлалтатай байха: 1971—1975 онуудай капитальна барилгада аяар 501 миллиард түхэриг мүнгэн һомологдонхой, энэнь урдахи табан жэлэйхиһээ 42 процентээр ехэ болоно.

(АПН).

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

ПАРТОРГНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

КПСС-эй Хоринын райкомдо парткомуудай, партийна эхин организацинуудай секретарьнарай нэгэ үдэрэй семинар боложо үнгэрбэ.

1972 ондо аймагай арадай ажахы болон соёл культура хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтэ тухай, юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлдэ аймагай ажалшадай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудалаар партиин райкомой секретарь М. В. Ломоносов элидхэл хэһэн байна.

Партийна эхин организацинуудта ябуулагдадаг нийтэ-политическэ хүдэлмэриин байдал тухай, партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ хинан шалгаха хэрэг тухай, партийна даабари — коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ онол арга, мүн партийна документнүүдые һэлгэлгэтэй дашарамдуулан, партийна организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай, партийна организациин хүдэлмэриие түсэблэлгэ тухай асуудалнуудаар семинар дээрэ элидхэлнүүд хэгдээ. Эдэ асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой секретарь Д. Д. Дагбаев, таһагуудые даагшанар Н. И. Егоров, Н. Г. Стрекаловский, секторые даагша Д. Ц. Дармаева, инструктор Ц. Ц. Жамьянов гэгшэд элидхэбэ.

Анаагай совхозой парткомой секретарь В. Ц. Шойненов партийна суглаа үнгэргэдэг дүршэл тухайгаа семинарта хабаалагшадта хөөрэжэ үгөө. Удаань КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша Д. Т. Арсаланов уласхоорондын байдал тухай лекци уншаһан байна.

Ж. БАДМАЕВ.

Хайшан гээд 3 мянгатан болохоб? Энээн тухай совхозойнгоо радиогоор Казахай ССР-эй габьяата һаалишан, коммунист Лидия Ивановна Казанцева тодорхойгоор хөөрэһэн байна. Шэнэ жэлдэ совхозуудай Боровско трестын үүсхэлээр ажахы бүхэндэ түрүү һаалишад, малшад, тугалшадай үгэ хэлэлгэ эмхидхэгдээ. Мүнөө совхозуудай отделени бүхэндэ, олохон фермэ дээрэ радиостанцинууд бии болонхой. Энэ малшадай дүй дүршэлөө хубаалдахада ехэ туһатай нүлөө үзүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Краснопресненскэ совхозой һаалишан Л. И. Иванова жэл бүри үнеэн бүриһөө 3100—3500 килограмм һү абадаг дүй дүршэл тухайгаа радиогоор хөөрэжэ байна. Л. И. Казанцеватай хамта тэрэнэй һурагшад Лидия Леер, Наталия Воронина гэгшэд ерэлсээ.

ТАСС-ай фотохронико.

ОЛОНДО ОЙЛГУУЛНАБД[И]

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумүүдэй ойн баярай хамтын заседани дээрэ Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй «Совет Социалис Республиканuудай Союзай 50 жэлэй ой тухай» гэһэн элидхэлые хүн зоной дунда тайлбарилан ойлгуулха талаар Бэшүүрэй аймагта ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Пропагандистнууд, политинформаторнууд ба агитаторнууд партиин райкомой даабаряар колхоз, совхозууд болон эмхи зургаануудай коллективүүдтэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна. Агитаторнууд Д. С. Степанов, Е. М. Громов, В. И. Серебренников, Г. Ц. Дурнаев, З. И. Иванова, А. В. Варфоломеев болон бусадшье «Дружб[а]» [...] хозой, «Сибирь», Хёл[...] хозуудай холын отар[...] фермэнүүдтэ ошоһон, [...] лэн, колхоз, совхозуу[...] лой байшангууд ба клу[...] энэ темээр лекцинүүд[...] һан байна. Бэшүүрэй [...] Дабаатын фермые даагш[а] [...] мунист Б. Ю. Базаро[...] партсъездын нэрэмжэт[...] зой парткомой секретар[...] Афанасьев гэгшэд СССР[...] жэлэй ой тухай эл[...] тайлбарилан ойлгуулха [...] нилээд ехэ хүдэлмэри [...]

Ч. ЦЫБИКДОРЖ[...]
КПСС-эй Бэшү[...]
райкомой пропаганд[...]
агитациин та[...]
инстру[...]

НЭГЭШЬЕ ХУРЬГА ГАРЗАДА ОРУУЛХАГҮ[Й]

Хонин ажалда эгээл харюусалгатай үе — түл абалга хаа хаанагүй түргэндөө оробо. 1973 оной январиин 1-нэй мэдээгээр республикымнай колхозуудта хурьгалха хонидой тоо 365 мянга байба. Эхэ хонидой ехэнхинь энэ һарын 15—20-оор хурьгалха. Харин Баргажанай, Хурамхаанай, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй хонишод түл абалгаяа февраль һарын тэнгээр эхилхэ байна. Республикымнай колхозуудта январь һарада 70 мянган, февральда 190 мянган, март һарада 90 мянган хурьгад абтахаар хүлеэгдэнэ.

Энэ харюусалгатай ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулжа, абаһан түл түрэсэеэ гээлтэ хоролтодо оруулангүй харууһалжа шадабал, хонин һүрэгөө бүри олон болгохонь дамжагүй. Мүнөө үедэ ажахынуудай хонишон бүхэн эхэ хонидые түл абалгада бэлдэхэ уялгатай. Хээли ехэтэй хонидые хурьгалхаһаань урда илангаяа нарин һайнаар харууһалха шухала. Энэ үедэ хонидые тогтоогдоһон рационой ёһоор эдеэлүүлхэ, үдэрэй хоёр дахин бүлеэн үһаар үһалха эрилтэ табигдана.

Һая гараһан хурьгад илангаяа һайнаар харууһалагдаха болоно. Кошарно-базова аргаар хурьга харууһалхада зохисотой һайн. Энэ арга юугээрээ һайн бэ гэжэ эндэ хаража үзэе. Нарай түл түрүүшын 7-10 хоногой туршада эхэтээ суг байлгагдана. Һая гараһан хурьгад 20-30 минутын үнгэрһэн хойно, удаань 2-3 час болоод лэ хүхүүлэгдэжэ байха зэргэтэй. Һая хурьгалһан хонидые бүлеэн үһаар багаханаар ундынь харяахаар хэдэн дахин үһалхада һайн. Арба хоноһон хурьгадта талха таряанай зүйл, мел, дабһа гэхэ мэтэ тэжээл до[...] һургахада хамаагүй.

Нэгэ үдэр гараһа[н] [...] хоноһон хурьгадые 7-[...] сакман болгоходоо эхы[...] заашань гаргаха арга [...] доно. Энэ үедэ ху[...] сүүдхын туршада 3 да[...] хүүлдаг.

Түлюур үлбэр, эхэ[...] луулһан хурьгадые э[...] түсхай таһалгада һ[...] тарнь, бэе бэедээ да[...] байлгахада зохид. Иим[...] гадые саг соонь ху[...] ёһотой.

Абтаһан хурьгадаа [...] хоролтодо оруулхагүй[...] колхозуудай зоовет-мэр[...] тэд, хонишод һайнаар а[...] ха ушартай. Түл абалгы[...] дүй дүршэлтэй, даажа [...] ажалдаа харюусалга[...] хандадаг хүнүүдые ху[...] даар томилхо байна. [...] адли байдалтай байбаш[...] рим хонишод хурьга [...] харин нүгөөдүүлынь у[...] абадаг баримтанууд [...] ушардаг гээшэ. Эдэ [...] хонишодой хэр дүй дүр[...] байһые гүйсэд гэршэлж[...] нэ бшуу. Ажалаа һайн [...] хонишодоор дуталдаһа[н] [...] рэһээ Яруунын ай[магай] «Дружба» колхоз ү[...] жэлдэ 100 эхэ хонин бү[...] оройдоол 55 хурьга түл[...] жэ абаа. Тус ажахын эхэ [...] дой 19 отарын 9-дэнь [...] эхэ хонин бүриһөө 50, [...] һээшье үсөөн хурьгад [...] болгогдоо һэн.

Республикымнай ажах[...] дай хонишод энэ харю[...] тай хаһаяа эмхи гур[...] гаар үнгэргэжэ, нийтын[...] нин һүрэг бүри олон бо[...] тула эршэтэйгээр аж[...] бэзэ гээд найдагдана.

С. ЦЫДЫП[...]
Республикын ху[...]
ажахын министерст[...]
главна зоотех[...]

Соведүүдэй хүдэлмэри

ТҮРҮҮ СЕЛЬСОВЕТ

Баргажанай аймагай ажалшадай депутадуудай Уро-Читканай сельсовет һаяхан РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй Ойн баярай Хүндэлэлэй грамотада, мүнгэн шан барюулгатайгаар хүртэбэ.

Энэ хадаа Уро-Читканай сельсоведэй бүхы депутадуудай гүйсэдхэхэ комитедэйнь горитой амжалта болоно. Тэдэнэр «Ажалшадай депутадуудай сельскэ ба поселково Соведүүдэй ажалые саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай Тогтоолые, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулһан байна.

Тус сельсоведэй газар дээрэ аймагай томо ажахынуудай нэгэн Баргажанай совхоз 5 һургуули, 2 соёлой байшан, хүдөөгэй 5 библиотекэ, 7 улаан булан, участково больница, 3 фельдшерско-нарайлуулгын пункт, үхибүүдэй саад, ясли ба бусад предприяти, эмхи зургаанууд оршодог. Эдэнэй ажал хүдэлмэри депутадуудай саг үргэлжын анхарал доро байдаг.

Сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитет, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинууд ажалаа тусхай түсэбэй ёһоор, гуримтайгаар ябуулдаг юм. Һара, кварталнуудай дүүрэхэдэ ажахы, предприяти болоод эмхи зургаануудай ажалай дүнгүүд, дутуу дунданууд сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй заседани дээрэ хаража үзэгдэдэг, зохихо хэмжээнүүд абтадаг. Депутадууд сесси бүхэнэйнгөө, гүйсэдхэхэ комитедэйнгээ заседани бүхэндэ эдэбхитэйгээр, ехэ бэлэдхэл хэһэнэйнгээ һүүлдэ хабаададаг. Тиимэһээнь тэдэнь дээдэ хэмжээндэ үнгэрдэг. Депутадуудай саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүд бултадаа эдэбхитэйгээр ажалдаа хандадаг.

Ажалшадай депутадуудай Уро-Чутканай сельсовет энээнһээ урда тээшье республика дотороо түрүү сельсоведүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог һэн. Депутат Н. А. Толстихин 1968 онһоо эхилээд сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр хүдэлнэ.

Олон депутадууд ниитынгээ даабари һайнаар дүүргэхэһээ гадна, өөһэдөө ажалдаа жэшээ харуулдаг байна. Депутат В. Н. Попова аймагай түрүү малшадай нэгэн юм. Депутадууд Е. С. Максимова, В. Орлова гэгшэд һү һаалияа 110 процент хүрэтэр дүүргэдэг. Депутат В. И. Филиппова шахамал малай гүүртэ дааха зуураа, 1270 центнерэй ондо нэмэлтэ шэгнүүрыень 1370 центнертэ хүргэһэн байна. Депутат Д. В. Чиркова 16 гектар газарта куузику таряад, гектарай 360 центнер ургуулжа шадаһан юм. Депутат, совхозой отделенние (эрхилэгшэнь А. А. Сосновский) үнгэрһэн жэлдэ 1418 гектар газарта гектарай 16,5 центнер таряа ургуулаа. Үрэһэ тариһан 650 гектар газарта гектарай 22,4 центнер ургуулагдаа. 19 гектар газарта шэнииисын шэнэ сорт таригдаад, гектарай 31 центнер үрэһэнэй шэнписэ абтаа юм.

Хүдөөгэй библиотекые даагша депутат В. И. Алексеева аймагайнгаа библиотекэнүүдэй дунда түрүү һуури эзэлээ. Депутат В. А. Молчанов хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ юм. Тэрэ малшадай түрүү дүй дуршалые олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар ехэ ажал ябуулдаг.

Бүхы һууринуудта депутатска бүлэгүүд хүдэлдэг. Читкан тосхоной депутадуудай бүлэгые В. А. Алексеева толгойлдог, ажахын үйлэдбэридэ хамаатай олон шалгалта үнгэргэдэг, элдэб мэдүүлгэнүүдые, гомдол болон дурадхалнуудые саг соонь хаража үзэдэг байна.

Читкан, Уро тосхонуудтахи соёлой байшангуудта үе үе болоод лэ уран һайханай наадан табигдажа байдаг. Уншагшадай конференцинүүд, соёлой үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг. Буряадай АССР-эй габьяата багша депутат И. М. Васильевай хүтэлбэри доро лекци уншалга һайнаар үнгэрдэг.

Эндэ хоёр жэлэй соёлой добтолго һайнаар ябуулагдана. Уро тосхон жэмэстэ модо тарилгаар онсо илгарна. Ганса үнгэрһэн жэлдэ 1500 жэмэстэ модо совхозой ажалшад газаагаа тариһан байна. Тосхоноо болбосон түхэлтэй, ногоон ургамалтай, жэмэстэ модотой болгохын тула бүхы зон, һургуулиинхид хамтаараа оролдодог.

Н. ЦОКТОЕВ.

ТАНИЛСАГТЫ: судна бүтээлгын заводой «Алые паруса» гэжэ хүүгэдэй саадые даагша, КПСС-эй гэшүүн Мария Андреевна Цыкова. Тэрэ 25 жэлэй ажаллажа ябана. Тус городой хүүгэдэй саадуудай дунда түрүү һуури эзэлжэ ябана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе угтуулан

СОЁЛОЙ ДОБТОЛГО ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР...

Үшөө 1971 оной сентябрь һара соо аймагай ажалшадай депутадуудай Совет сесси дээрээ «Хүн зоной ажаһуудаг тосхон, һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха, соёлой хоёр жэлэй добтолго эмхидхэхэ тухай» гэһэн асуудал хаража үзөө бэлэй. Энэ асуудал — нилээд шухала асуудал.

Соёлой добтолгын энэ мүрысөөндэ манай аймагай ажалшад эдэбхитэйгээр оролсоо бэлэй. Тиихэдэ аймагаймнай түбэй хүн зон тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха тухай үүсхэл гаргажа, бүхы республикын ажалшадые уряалһан юм. Аймагаймнай тосхон, һууринуудта суглаан болоžо, соёлой добтолгын мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохоёо ажалшаднай мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ бүхы сельсоведүүдэймнай дэргэдэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ штабууд болон үйлсын комитедүүд эмхидхэгдээ бэлэй.

Хүн зоноймнай үүсхэл, эдэбхи һайшаахаар. Юуб гэхэдэ, коллектив бүхэн, олон айлнууд гэр байраяа заһабарилха, газаахияа сэбэрлэхэ, үйлсэнүүдтэ модо һуулгаха талаар өөһэдынгөө түсэб табиһан, ямар болзорто юу хэхэеэ хараалһан байна бшуу. Тиигээд байхада, барилгын ехэ материал, хёосо, хирпиисэ, избёосхо, шэрэ хэрэгтэй болоо һааб даа. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомууд эдэ бүхы зүйлнүүдээр хүн зониие хангаха гэжэ уялгалагдаа һэн.

Аймагаймнайшье олохон тосхонуудта халуун ажал эхилээ. Ниитын, советскэ, партийна, комсомолой эмхинүүд энэ хүдэлмэриие урагшатайгаар хүтэлбэрилжэ ороо һэн.

Аймагай түб — Хэжэнгэ тосхондо яһала ехэ ажал хэгдээ. Тосхоной түхэл шарайе болбосон түхэлтэй болгохо талаар олон хэмжээ ябуулганууд абтаа. Тиигэжэ соёлой хоёр жэлэй добтолгын эхиндэ ажалшадай суглаанууд үнгэргэгдэжэ, үйлсын 28 комитет һунгагдаа һэн.

Капитальна барилгын түсэб урда жэлнүүдэйхидэ ороходоо үлүү һайнаар дүүргэгдэнэ. Үнгэрһэн жэлдэ байрын 1.271 дүрбэлжэн метр талмай ашаглалгада үгтөө, худалдаа наймаанай рынок, райпогой хамтын байрын гэр, хүүгэдэй саад-ясли, шэнэ бани, 954 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан болон бусад гэрнүүд баригдаа.

Мүнөө Хэжэнгэ тосхондо ерэһэн хүн гайхаха. 300 хүнэй һууритай кинотеатр, 12 байратай гэр, аймагай библиотекэ, худалдаа наймаанай түб, олохон гудамжануудай байрануудые халуун уһаар дулаасуулха тусхай котельнэ баригдажа байна. Тиихэдэ олониитын эдэбхитэдэй хүсөөр 4.117 метр зайда уһанай сорго татагдаа.

Үйлсэнүүдтэ модо һуулгаха, ойдо модо бэлэдхэхэ болон бусад ажал хүдэлмэри ябуулха талаар долоон воскресник эмхидхэгдээ.

Хэжэнгэ тосхондо шэнэ гудамжанууд бии болонхой. Үйлсэнүүд зайн галаар гэрэлтүүлэгдэнэ. Богонёор хэлэхэдэ, тосхоной шарайе болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ 95.000 түхэриг гаргашалагдаа.

Тиихэдэ иимэ хүдэлмэри аймагай бүхы тосхонуудта амжалтатайгаар ябажа байна. Һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ 4.000-гаад хүн хабаадалсаа.

Һаяхан КПСС-эй райкомой бюро, аймсоведэй гүйсэдком соёлой хоёр жэлэй добтолгоор, аймагай тосхонуудые болбосон түхэлтэй болголгоор ба культурыень дээшэдүүлгээр социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзэбэ.

Социалис мүрысөөнэй бүхы эрилтэнүүдэй дүүргэгдээгүй һэн туладань нэгэшье тосхондо түрүү һуури олгогдоогүй.. Эдэрмэг, Ород, Худанай Үртөө, Сулхара, Иннокентьевкэ тосхонуудай жэшээтэ гурим һайшаагдаа.

Хэжэнгэ тосхоной Жанаевай, Гениновэй, Новозаводская, Коммунистическая, Кижингинская үйлсэнүүдэй комитедүүдэй ажал хүдэлмэри һайн гэжэ тэмдэглэгдээ.

Мүрысөөнэй дүримэй ёһоор, айлнуудай болбосон түхэлтэй байдалай түлөө тусхай шагнал, үнэтэ бэлэг барюулагдахаар тодорхойлогдоһон юм. Тиигэжэ Е. Е. Серебренниковэй гэр (Хэжэнгэ тосхон, Трактовая гудамжа, 16-дахи номер) эгээл һайн гэр гэжэ тоологдоо. Энэ бүлын гэр ехэл һайнаар түхеэрэгдэнхэй, газааһаань харахада, аятай зохид, сонхонуудынь гоёор шэрдэгдэнхэй, газаань олон модод һуулгагданхай. Хорёо соонь жэмэстэ мододой һөөгүүд бии.

Тиихэдэ хоёрдохи һуури Ш. Д. Цыренжаповай бүлэдэ олгогдоо.

Гурбадахи шан Ц-Д. Ж. Биликтуевэй гэр бүлэдэ үгтөө. Иигэжэ айл хоорондын мүрысөөнэй дүнгүүдэй түрүүшын шата үнгэрбэ ха юм.

Мүнөө аймагай ажалшадай урда үшөө ехэ зорилгонууд табигдаад байна. Юуб гэхэдэ, соёлой хоёр жэлэй добтолгын дүүрэтэр оройдоол хахад жэл үлөө.

Тосхон, һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха тэмсэлэй хажуугаар ондоо шухала асуудалнууд бии ааб даа. Энэмнай холын отара, гүүртэнүүдэй малшад, хонишодые соёл культурын талаар хангалга болоно бшуу.

Тосхон, һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха талаар дутагдалнууд үшөөл олон гэжэ сэхэ тэмдэглэмээр.

Соёлой добтолгын мүрысөөнэй гуримуудай хүсэд дүүргэгдээгүй дээрэһээ тосхонуудай хоорондо түрүү һуури, шагнал хубаагдаагүй. Зарим үйлсын комитедүүд мүртэй ажал ябуулаагүй. Жэшээлхэдэ, Советскэ (түрүүлэгшэнэрынь Г. Дармаев, С. Дылгыров), Школьная (түрүүлэгшэнь В. Тансаев), Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнэрынь М. Захаренко, В. Рабданов) гудамжануудай комитедүүд ехэ муугаар хүдэлжэ гараа. Эдэ үйлсэнүүдтэ модо һуулгаха, гэр бараа, хашаа, хорёо заһабарилха, шэрдэхэ, будаха ажал оройдоошье хэгдээгүй гэхэдэ болохо. Мүн зарим гудамжануудта гэрэй номернууд үшөө хадагдаагүй. Тиихэдэ автостанци ёһоор түхеэрэгдээдүй. Үйлсэнүүдэй палисаднигууд олохон газарта эмдэрэнхэй. Зайгуул нохойнууд гудамжада олон.

Зарим үйлсэнүүдтэ ариг сэбэр муугаар сахигдана. Гэрэй эзэн эхэнэрнүүд угаадаһа, бог шоройгоо газаагуур, үйлсэдэ хаяжархина. Энэ талаар санэпидстанциинхидые сэхэ зэмэлмээр. Ариг сэбэрые сахилга — тэдэнэй зайлашагүй уялга мүн.

Буряадайнгаа АССР-эй 50 жэлэй ойн баярые угтахамнай. Тиимэһээ манай аймагай олониитэ ажалшад соёлой добтолгын мүрысөөе улам эршэтэйгээр ябуулжа, тосхон, һууринуудай түхэл шарайе болбосон түхэлтэй, үйлсэ гудамжануудаа үзэмжэ һайхан болгохо, ногооруулха талаар оролдохо бэзэ гэжэ найдагдана. Мүн ниитын, партийна, советскэ, комсомолой эмхинүүд энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсог лэ!

Соёлой добтолго үргэлжэлһөөр.

Г. САНГАДИЕВ,
Хэжэнгын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

НАЦИОНАЛЬНА АСУУДАЛЫЕ МАОИСТНУУД ЯАЖА ШИИДХЭНЭБ?

Хэнэйшье мэдэһээр, марксизм-ленинизмын һургаал соо национальна асуудал шухала һуури эзэлдэг шуу. Тус асуудал ажалша зоной, хүдэлмэришэн ангиин хубисхалша тэмсэлтэй нягта холбоотой, гадна шэнэ общество байгуулха зорилгонуудтай, социалис общество болон коммунизм байгуулгатай нягта холбоотой юм.

Россида үнгэрһэн Октябриин Агууехэ хубисхалай түүхэ, Совет Социалис Республикануудай Союзай хүгжэлтын, ургалтын харгы зам национальна асуудалай ехэ удха шанартай байһаниие элитээр гэршэлжэ үгөө.

Владимир Ильич Ленин национальна асуудалаар манай коммунис партиин бэелүүлхэ гол ёһонуудые, гол зорилгонуудые тодорхойлжо үгэһэн юм. Үндэһэ яһатанай, нацинуудай байдалаа өөһэдөө тодорхойлхо эрхэ хадаа марксистско-ленинскэ национальна программын үндэһэ һууринь болодог.

Буряад арад хадаа түүхэдэ түрүүшынхеэ национальна гүрэн түрэтэй боложо, коммунизм байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, ССР Сохэай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаһан, Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнагдаһан байна.

Национальна асуудалые Советскэ Союзай Коммунис партиин тон зүбөөр шиидхэжэ, бүхы совет үндэһэ яһатанда, арад зондо тэгшэ эрхэ сүлөө, жаргал асарһан ябадал хадаа бүхэдэлхэйн арадуудта, тэдэнэй коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудта бодото үльгэр жэшээ боложо үгэнэ.

Харин ленинскэ национальна политикые хазагайруулдаг, национализм болон ехэ яһатанай дээрэлхүү шовинис ааша гаргадаг ушар дэлхэйн оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэй зарим партинуудай дунда үзэгдэнэ. Нэн түрүүн иимэ ябадал Хитадай Арадай Республикада үзэгдэдэг болоһоор үнинэй. Мао Цзэ-дун түрүүтэй Хитадай мүнөөнэй ударидагшад хадаа марксистско-ленинскэ национальна политикын үндэһэн гол ёһо гуримуудһаа халин гараад, оппортуинзмын хазагай зүргэдэ ороод, мухар национализм, дээрэлхүү шовинизмын үзэл бодол тараана.

Хитадай Арадай Республикада олон үндэһэ яһатан ажаһууна. Хитад арадһаа гадна, ехэ,бага зуугаад үндэһэ яһатан, национальна бүлэгүүд тэндэ бии. Хитадта байдаг бага арадуудай, үндэһэ яһатанай тоонь 50 миллион шахуу болодог юм. Олоншог зонтой бага үндэһэ яһатаниие дурдабал иимэ байна: чжуан арад 10 миллион, уйгур 4 миллион, дунганууд 4 миллион, түбэд арад 4 миллион, монголнууд 3 миллион, мяо арад 3 миллион, корейцүүд 2 миллион гэхэ мэтэ болоно.

Бага арадууд, үндэһэ яһатан Хитадай Арадай Республикын газар дайдын хахадһаа ехые эзэлдэг байна. Эдэ арадуудай олонхинь Хитад гүрэнэй мэдэлдэ дайн сэрэгэй, мэхэ гохын аргаар XVII—XVIII зуун жэлнүүдтэ оруулагдаһан түүхэтэй. Тиигээд Хитадай захирагшад, феодал баяшууд мэдэлдээ оруулһан үндэһэ яһатаниие, арад зониие элдэб янзаар доромжолжо, доро хаража, мүлжэжэ, дарлажа байдаг байгаа. Экономикын, соёл болбосоролой талаар Хитадай хаанта гүрэндэ һуугаа бага яһатан тон гээгдэнги, түлюур байдалда байһан юм.

1920-ёод онуудһаа эхилэн демократическа хубисхал Хитад орондо үргэнөөр дэлгэрбэ. 1921 ондо тэндэ Коммунис парти байгуулагдаа, тиигээд тэрэ парти марксизм-ленинизмын һургаалда түшэглэһэн национальна программые баталан абаа һэн. Хитадай Коммунис партиин тэрэ үеын ударидагшад Ли Да-чжао, Чжан Тай-лэй, бусад марксистско-ленинскэ Цюй Цю-бо, Пэн Бай болон национальна хараа шугамай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэн юм. Хитадай Компартиин ЦК-гай секретарь байһан Цюй Цю-богой 1926 ондо хэлэһэн үгэнүүдые эндэ дурдая. «Хитад арад империализмда эсэргүүсэн тэмсэхэдээ, Советскэ Союзай жэшээгээр Хитадта ажаһуудаг монгол, түбэд, маньчжур, мусульман арадуудта адли тэгшэ эрхэ, бүрин сүлөө олгоод, революционно Хитадта нэгэдхэхээр засаг тогтоохо ёһотой... Хитадай революционно арад эдэ нацинуудай байдалаа өөһэдөө тодорхойлхо бүрин эрхэ олгохо уялгатай».

1928 ондо зарлагдаһан Хитадай Компартиин VI съезд, 1931 ондо Хитадай Совет республикын конституци баталһан Бүхэхитадай Соведүүдэй I съезд хадаа Хитадай бага арадуудай байдалаа өөһэдөө тодорхойлхо эрхые мэдэрһэн юм.

Хори гаран жэлэй хугасаа соо Хитад орондо үргэлжэлһэн арадай-демократическа революци илажа, 1949 ондо Хитадай Арадай Республика тогтоогдоо һэн.

Тэрэ үедэ Хитадай Коммунис партиин баталан абаһан шиидхэбэринүүд, тогтоолнууд соо ленинскэ национальна политика болбол тон зүб хараа шугам мүн гэжэ хэлэгдэһэн, соносхогдоһон байдаг.

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһанай түрүүшын жэлнүүдтэ Компартиин ударидагшадай дунда интернациональна хараа шугамые баримталдаг коммунистнуудай нүлөөн яһала ехэ байгаа. Тиимэ болоходоо дээрэ дурдагдаһан баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, Хитадай Коммунис парти арадай-демократическа хубисхалай үедэ орон дотороо национальна асуудалые зүб мүрөөр шиидхэхын түлөө тэмсэһэн байха юм. Тиимэһээ Хитадай арадууд хамтаран бодожо, хубисхалда хабаадаһан, империалистнуудые, хархис гоминдануудые бута сохиһон юм. Илалта түгэс арадай хубисхалай түрүүшын жэлнүүдтэ Хитадтахи элдэб үндэһэ яһатанай ажабайдалда зарим тэды хубилалтанууд болоо һэн.

Харин 1950-яад оной һүүлбагаар Мао-Цзэ-дун түрүүтэй КПК-гай хүтэлбэрилхы бүлэг мухар национализм, ехэ яһатанай дээрэлхүү шовинис үзэл номножо ороһон.

Хитадай Арадай Республикын мүнөөнэй конституциие уншаад үзэхэдэ, имагтал хитад-хань наци гүрэн түрэтэй байха болоно. Бага үндэһэ яһатан байдалаа өөрөө тодорхойлхо эрхэтэй байха ёһотой юм гэһэн статья тус конституци соо байхагүй. Конституциин 3-дахи статьягай ёһоор Хитадта национальна автономито районууд байгуулагдаһан байна. Харин 100-гаад хитад бэшэ арадуудай миил табаниинь автономито районтой болоһон юм. Монголнууд, уйгурнууд, дунганууд, түбэдүүд, чжуангууд автономито районуудтай болоһон байгаа. Бэшэ 95 үндэһэ яһатан хитад провинцинуудта үлэшэһэн байна. Үнэн дээрээ болоходоо автономито район гээшэмнай юрын хитад провинци шэнги, ехэ эрхэгүй захиргаан болоно. Тэрэнһээ гадна автономито районтой болоһон зарим арадуудай ехэхэн газар дайдань хитадай провинцинуудай мэдэлдэ үлэшэнхэй. Түбэд арад дүрбэн ондоо боложо һаланги. Түбэдэй автономито райондо түбэд үндэһэ яһатанай хахадһаа багань ажаһууна. Бэшэ түбэдүүд Цинхай, Сычуань, Юньнань гэжэ хитад провинцинуудаар таранхай. Ондоо зарим автономито районуудта хитад-хань арад зон олоороо түбхинэнхэй. Дотоодо Монголой автономито райондо 90 процентнь хитадууд болоно, миил 10 хубинь монголнууд юм. Синьцзян-Уйгур автономито райондо ажаһуудаг хитадууд 1950-яад онуудай эхеэр миил 3 процент болодог байһан аад, 1970 ондо 60 процентнь болоод байгаа.

Хитад бэшэ арадууд политическэ эрхэ сүлөөгүй болонхой гээшэ. Урдань байгуулагдаһан элдэб шатын арадай комитедүүд үгы хэгдээ. Бүхы засаг захиргаан ревкомуудай гарта оронхой. Национальна районуудта тогтоогдоһон ревкомуудые армиин командирнууд, имагтал хитадууд толгойлно. Жэшээнь, Дотоодо Монголдо байгуулагдаһан ревкомой толгойлогшоор урдынь Пекинэй сэрэгэй округой командалагшын орлогшо байһан Тэн Хай-цин томилогдонхой. Хунанай сэрэгэй округые даажа байһан Лун Шу-цзинь Синь-цзянь-Уйгурай автономито райондо эльгээгдэнхэй.

Хитад бэшэ арадуудай ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, соёлой хүдэлмэрилэгшэд, национальна интеллигенциин бусад ажалшад ехээр хороһон байна. Тэдэнэр хюдалгада, намналгада ороһон юм. Революцида эсэргүү ябуулгануудые гарганат, империализмда болон «совет ревизионизмда» туһа хүргэнэт гэжэ хардаад, тэдэниие намнажа, хюдажа эхилээ. Илангаяа «соёлой хубисхал» гэжэ хүдэлөөнэй үеэр национальна олохон мэргэжэлтэд хюдагдаһан байна. Тэрэ тоодо Дотоодо Монголой арадай комитедэй түрүүлэгшэ, КПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат Уланьфу, Синьдцзян — Уйгурай автономито районой арадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Иминов, тэндэхи уран зохёолшодой түрүүлэгшэ Ибагим Турды, гоминдануудтай хатуу шангаар тэмсэһэн арадай герой Ган Баатар болон бусад олон тоото хүнүүд хюдалга-намналгада дайрагдаа.

Хитадай национальна районуудай ажал үйлэдбэри, экономико хадаа колониальна шэнжэ шанартай болоо. Тэндэхи үсөөхэн промышленна предприятинууд нэгэн гэбэл сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргана, хоёр гэбэл, тэндэ бүтээгдэһэн эд бараанууд Хитадай түб районуудта эльгээгдэнэ. Фабрика, заводуудтань хитад яһанай инжеиернүүд, техникүүд ажаллана, тиихэдэ нютагай зонууд хара ажал хэнэ. Тиимэһээ национальна районуудта хүдэлмэришэн анги урганагүй, хүгжэнэгүй. Хитад бэшэ ажалшадые аэродром, атомна полигон, сэрэгэй туршалгын газар, сэрэгтэ хэрэгтэй харгы замуудай барилгада хабаадуулалсана.

Мао Цзэ-дун, тэрэнэй тала баригшад хадаа хитад бэшэ арадуудые, үндэһэ яһатаниие доромжолхо, хашаха, хааха хараа бодолоо тусхай политика болгоод, бэелүүлжэ байна. Национальна районуудта хитадуудые олоорнь нүүлгэхэһээ, үрэжэлтэ һайн газар дайдыень эзэмдэхэһээ гадна, нютагай хүн зониие хитадуудтай хүсөөрөө гэрлүүлхэ, үндэһэтэнэй хэлэ бэшэгые хорихо, нютагай «ревкомуудта» имагтал хитад хүнүүдые томилхо, национальна районуудта сэрэгэй олон частьнуудые байлгаха гэхэ мэтэ хэмжээнүүдые бэелүүлнэ. Жэшээнь, мүнөө үедэ олохон үндэһэ яһатанай хэлэ бэшэгүүд хитад бэшэгтэ оруулагданхай, оруулагдажашье байна. Хитад үгэнүүд тус хэлэнүүдтэ олошоронхой. Национальна һургуулинуудта үндэһэн хэлэ бэшэг үзэгдэхөө, заагдахаа болижо байна. Уланьфугай «гэм зэмэнүүдэй» нэгэниинь юун байгааб гэхэдэ, бидэ монголшууд үндэһэн монгол хэлэеэ үзэхэ ёһотойбди, ядахадаа хитад хэлэнһээ дутуугүйгөөр монгол хэлэеэ үзэхэ, мэдэхэ ёһотойбди гэжэ хэлэдэг байгаа.

Үндэһэн хэлыень мартуулаад, хитад хүбүүдтэ монгол, түбэд, уйгур басагадые хүсөөр хадамнаад, үндэһэ яһатанай үеын үедэ һууһан үрэжэлтэ һайн газарыень булимтаран абаад, бага яһатаниие хитадуудтай хүсөөрнь ниилүүлэн нэгэдүүлхэ, худхаха гэһэн балмад политикые Мао Цзэ-дунай бүлэг ябуулжа байна. Энэ хадаа мухар национализмын, ехэ яһатанай дээрэлхүү шовинис үзэл бодолой политика болоно.

Зүгөөр тус бүлэгэй национализм болон шовинизмын үзэл бодолнуудые үндэһэлдэг политика Хитадай элдэб үндэһэ яһатанай үмэнэһөө эрид шүүмжэлэлдэ ороно. Мао Цзэ-дунай балмад политикада эсэргүүсэн хитад бэшэ арадууд тэмсэдэг байна. Хитадай национальна районуудта элдэб маягай тэмсэлнүүд болоно, үе үе болоод лэ буһалгаан дэлгэрнэ. Энэ тэмсэлэй саашадаа үргэнөөр дэлгэрэн тарахань дамжаггүй.

Советскэ Союзай Коммунис парти, манай засаг түрэ, совет арад зон хадаа Мао Цзэ-дунай политикые эрид буруушаана, марксистско-ленинскэ үзэл бодолдо түшэглэн, национальна асуудалые зүбөөр шиидхэхэ ёһотой гэжэ эрилтэ табина.

Һаяхан, үнгэрһэн жэлэй декабрь һарада манай арад зон СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе һайндэрэй оршон байдалда тэмдэглэбэ. 50 жэл соо Совет засаг, КПСС ленинскэ национальна политикые бодото дээрэнь бэелүүлээ. Совет гүрэн соо ажаһуудаг бүхы үндэһэ яһатан, тэрэ тоодо буряадууд зол жаргал, эрхэ сүлөө олоо. Коммунизмын үндэһэ һуури эршэмтэйгээр бодхоолсожо байна. Советскэ Союзда бодото дээрээ бэелүүлэгдэһэн ленинскэ национальна политика бүхы дэлхэйн арадуудта үльгэр жэшээ болоно гээшэ.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

ЭД БАРАА ЭЛБЭГЭЭР ХУДАЛДАНА

«Космос» магазинай коллектив эд бараа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг. Тэдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэшье зондо эд бараа худалдаха социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлээ һэн. Иигэжэ хараалагдаһан түсэбөө 60 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа.

Ажал хэрэгээ һайнаар эмхидхэйдэнэй ашаар тус магазинай коллектив амжалта туйлана. Янза бүриин түхэлэй телевизорнүүд, радиоприёмнигууд, фотоаппарадууд, грампластинканууд гэхэ мэтэ эд бараан олоной һонирхол татаһан зал соо табяатай байдаг.

Магазинай наймаашад худалдан абагшадта налагай дулааханаар хандадаг, бараа шэлэн абахадань зүбшөөл, заабари үгэжэ туһалдаг байна. Магазиниие даагша М. А. Бадьянова сугтаа ажалладаг нүхэдэйнгөө хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ шададаг. Мария Алексеевна эрхим һайнаар ажалладаг байһанайнгаа түлөө Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, горпромторгын Хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдэһэн байха юм.

А. ШУЛУНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. А. Бадьянова.

Авторай фото.

РОССИН АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКАНУУДТА

БУЛТАНАЙ АША ТУҺАДА

Грозный. Чечено-Ингушетиин автономито республикын кооператорнууд шэнэ онол аргаар худалдаа наймаа эмхидхэдэг магазинуудай тоо улам олошоруулна. Эндэхи аул болон станцинуудай 100 гаран магазинда орогшод хэрэгтэй юумэеэ өөһэдөө шэлэн абадаг болоһон байна. Тиимэ магазинуудта шэлэн абаһан юумэеэ саг зуураар хадагалуулха, гэртээ абаашуулха арга бии болгогдоно.

Магазинуудта эд бараанай таатай зохидоор табигдаһанай ашаар худалдалгын зал һайнаар ашаглагдадаг болоно. Удаан саг соо ээлжээндэ зогсолго усадхагдаа, наймаалагшад ба худалдан абагшад бэе бэедээ найдадаг болоно. Эдэ бүгэдын ашаар эд бараанай эрьесэ улам дээшэлнэ.

Г. НАСОНОВ,
ТАСС-ай корр.

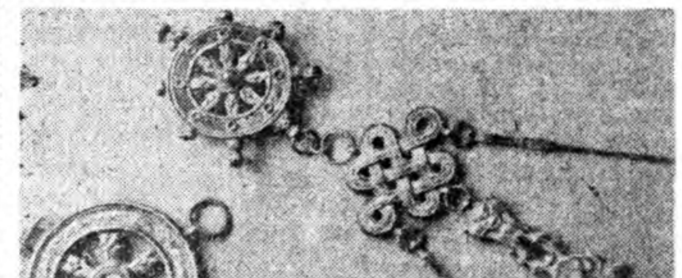
ЭЛЬБРУС ШАДАРАЙ МИЛЛИОН АЯНШАН

Нальчик. Үнгэрэгшэ жэл Эльбрус шадар миллион хүн аяншалаа. Урдань эндэ иимэ олон хүн нэгэтэшье аяншалаагүй байһан. Советскэ Союзай нютаг бүхэнһөө, хилын саанахи олохон гүрэнүүдһээ айлшад ерэжэ, эндэхи үзэсхэлэнтэ һайхан газарнуудтахи аяншалгын байрануудта, лагерьнуудта амарһан, Кавказай эгээ үндэр хада өөдэ абиржа, хүсэ шадалаа туршалсаһан байна. Альпинизм ба хадаһаа санаар һолжорхо спортоор уласхоорондын ба бүхэсоюзна мүрысөөнүүд эндэ үнгэргэгдөө.

Эльбрус ба Чегет гэжэ хадануудта 700 мянга шахуу хүн гаража үзөө. Энэ аяншалгада тиимэшье ехэ саг хэрэггүй болонхой. Далайн нюрууһаа 3000 метр үндэртэ хүрэтэр хүнүүдые дүүжэн харгыгаар абаашадаг юм. Һаяын жэлнүүдтэ хадын агаарта дуратайшуулые Кабардино-Балкари үшөө олоор угтан абадаг болохо байна. Шэнэ стельнүүд, аяншалгын байранууд баригдана. Хэдэн һарын үнгэрөөд байхада, жэшээнь, «Чегет» гэжэ найман дабхар гостиница түрүүшынгээ аяншалагшадые угтахаар бэлэн болохо юм.

Э. МАЛЬБАХОВ,
ТАСС-ай корр.

ГОЁОЛТО, ЗҮҮДХЭЛ, БЭЛЭГ, ДУРАСХААЛ...

Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно райондо үшөө нэгэ шэнэ предприяти үнгэрэгшэ жэлдэ ашаглалгада оруулагдаа һэн. Энэ хадаа уран гоё эдлэл, бэлэг, дурасхаалай зүйлнүүдые бүтээхэ туршалгын фабрика болоно.

Шэнэ фабрикын байшангай доодо дабхартань залгажа баригдаһан мантан томо корпус соо фабрикын цехүүд түбхинэнхэй. Фабрикын баруун, зүүн хананууд үргэлжэ шэлээр баригдаһан тула . доторoo наранай һаргама гэрэлээр толорно.

Фабрикын директор нүхэр П. И. Николаев үйлэдбэри тухайгаа иигэжэ хөөрэнэ:

— Даб дээрэ хэлэхэдэ, фабрикамнай һаяхан боригдаһан юм. Оройдоо 150 хүдэлмэришэдтэйбди. 1973 ондо 500 мянган түхэригэй продукци гаргаха түсэб табигдаһан. Мүнгэн болон бусад металл дабтажа, хэбтэ сохижо, һиилэжэ байгаад элдэб эдлэл гаргаха цех, утаһаар, бусад зүйлнүүдээр шэмэглэһэн олон янзын эд хэхэ, хубсаһа оёхо цех, мүн шаазан, шабар гэхэ зэргын материалаар уран гоё эдлэлнүүдые хэхэ — иимэ гурбан цех бии. Тэрээнһээ гадна, модо, яһа болон эбэр, мүн бүд, арһаар эдлэл хэхэ гурбан участок ажаллана.

Фабрикын хүдэлмэришэд буряад арадай эртэ урдаһаа хэрэглэжэ ябаһан заншалта зүүдхэл болон уран һайхан шэмэглэлтэй элдэб эдлэлнүүдые һэргээн бодхоожо, зарим талааринь шэнэ үе сагай шэнжэ оруулалсан, бүри һайхан эдлэлнүүдые бүтээхэ зорилготой. Энэ үе соо 50 шахуу элдэб түрэлэй эдлэл бүтээгдээд байна. Тэдэнэйнь зарим тэдые нэрлэбэл: табан ондоо түхэлэй буряад гааһан. Бултадаа мүнгэн болон бусад металлаар гоёон шэмэглэгдэнхэй. Эхэнэрнүүдэй гоёолто зүүдхэл сахариг, бэһэлиг, бугааг, гуу, медальон. Эдэ бүгэдэ үнэтэ металлаар, үнгэтэ шулуу шэгэдхэн уран һайханаар хэгдээ.

Заха, туруу, энгэр хлазыень хургыгаар, торгоор эмшэжэ, хубөөлжэ гоёоһон дэгэл үмдөөд, утаһан бүһэн дээрээ холбоо ооһортой мүнгэн хутага, хэтэ зүүһэн, орой дээрээ улаан залаатай, алталмал мүнгэн дэнсэтэй тооробшо малгай үмдэһэн залуу буряад хүбүүн урдандаа ямар гоё ябааб! Шэнэ фабрикын урашуул тиимэ хубсаһа болон гоёолтонуудые мүнөө сагай эрилтээр хубилган гаргаха зорилго урдаа табина.

Тиихэдэ, басагад бэреэдэй буряад үндэһэн гоёлой хубсаһан болон бусад зүүдхэлнүүд үйлэдбэрилэгдэхэ. Эхэнэр хүн гоёнсог гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ эмэгтэйшүүлэй зүүдхэлнүүд бүришье олон түхэлэй байха зэргэтэй.

Үнгэрэгшэ 1972 оной декабрьда Бүхэроссин яармаг Москвада болоожо, тэндэ бүхы союзна болон автономито республиканууднаа олон үндэһэ яһатанай заншалта гоёлой эдлэлнүүд олоной үзэмжэдэ табигдаһан байгаа. Манай республикын урашуул, дархашуулай гараар бүтээгдэһэн 34 янзын эд хэрэгсэл тус яармагта абаашагдаһан юм. Тэрээнһээ уламжалан мүнөө манай урашуулай, дархашуулай бүтээдэг буряад гааһанууд, хутага, хэтэ, эхэнэрнүүдэй зарим гоё зүүдхэл, ухэрэй эбэр болон яһаар хэгдэһэн эдлэл гэхэ зэргын Москвагай, Казахстанай, Кавказай болон Прибалтикын республиканууднай, Архангельска областиин худалдаа наймаанай эмхинүүд олоор абаха тухайгаа мэдүүлһэн байна.

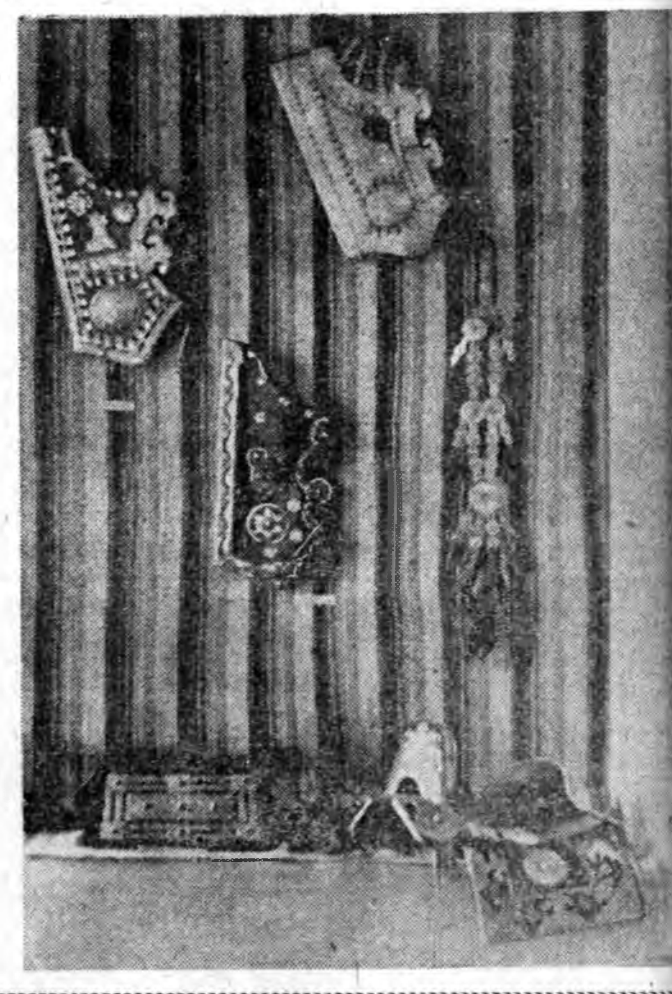
Хуһанай үндэһөөр хэгдэһэн, мүнгэн хажатай аяганууд, буряадай хээ,угалза, үлзы һиилэжэ үнгэлһэн улаан, сагаан шабар аяга, амһартанууд, үйһэн түйсэ болон үхибүүдэй нааданхайнууд хүн зоной нюдэнэй хужар, сэдьхэлэй баяр болоно.

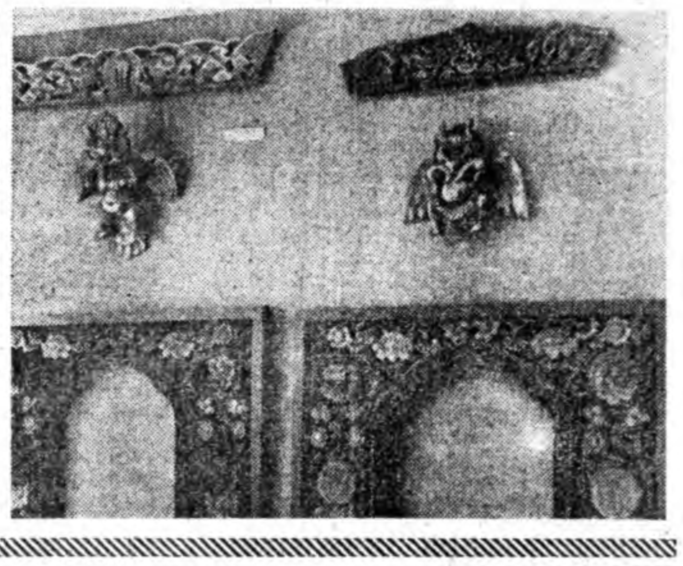
— Фабрикын бүтээн гаргадаг зүйлнүүд ехэнхидээ уран гартанай хэхэ, нарин нягта дарханай, урашуулай ажал болоно, — гэжэ нүхэр Николаев хэлэнэ. — Теэд тиимэ мэргэжэлтэд хомор. Мүнгэн, алтан болон бусад металлаар гоё һайхан эдлэл хэдэг фабрикын уран дархашуулай дундаһаа эрхимүүдыень нэрлэбэл: В. Дорофеев, Г. Налханов, Э. Олзоев, В. Тумаков гэгшэд болоно. Мүн үйлэдбэриингөө даабарине үлүүлэн дүүргэдэг түрүүшүүл эндэ яһала олон бии.

Фабрикын коллективэй гол зорилго болбол буряад арадайнгаа заншалта уран гоё эдлэлнүүдэй дээжые һэргээн, олоной шадабари, омогорхол болгохо гэһэн шэглэлтэй. Республикынгаа 50 жэлэй ойе угтуулан, улам олон түхэлэй шэнэ бүтээлнүүдые хэхэ хүсэлэнтэйбди...

Шэнэ фабрикын үйлэдбэрилһэн гоё һайхан эдлэлнүүд Улаан-Үдымнай магазинуудта яһала элбэгээр худалдагдадаг болоо. Мүнгэн холбоо шэмэглэлтэй, хээ угалзатайгаар мүнгэлһэн элдэб түхэлэй буряад гааһанууд, мүн тиимээр гоёоһон эбэр хундаганууд, эмэгтэйшүүлэй гоёолто зүүдхэлнүүдые эгэшэ дүүнэртээ, инаг нүхэртөө, абага, аханартаа, тала танилдаа дурасхаал болгон барихада эгээл эрхим бэлэг болохонь лабтай бшуу.

Д. ЦЫБЕНОВ,
манай штатнабэшэ корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Сасаг шэмхүүр. 2. Модон дээрэ һиилэгдэһэн угалза. 3. Мориной шэмэглэл — эмээл, хударга болон бусад хэрэгсэлнүүд.

БУРЯАД АРТИСТНАР—СТУДЕНТНЭРЭЙ АЙЛШАД

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай творческо хүдэлмэрилэгшэд Буряадай хүдөө ажахын техникумэй һурагшадта айлшалба. Энэ уулзалга Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойдо зорюулагдана.

Театрай түүхэ, тэрэнэй гаталһан хүгжэлтын зам тухай театрай главна режиссер, Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша Федор Семенович Сахиров дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

— Түрүүшын алхамһаа эхилээд мүнөөнэй 41-дэхи сезон болотор театр бэлиг шадабари ехэтэй олохон артистнарые хүмүүжүүлһэн, Сибириин зонын театрнуудай дунда үнгэрэгдэдэг конкурснуудта хабаадалсажа, эрхим һууринуудые яһала эзэлһэн байна,—гэжэ тэрэ хэлээ.

Һүүлээрнь зүжэгүүдһээ абтаһан сценэнүүд, концертнэ номернууд тус театрай артистнарай хүсөөр студентнэртэ харуулагдаа. Башкирай АССР-эй гүрэнэй шангай лауреат, поэт, драматург М. Каримай «Айгулинн орон» гэжэ зүжэгһөө дүрбэдэхи сценэ, хэлэ. бэшэгэй эрдэмэй кандидат Шираб-Нимбу Цыденжаповай «Сагаан Сэсэн» гэжэ трагедиһээ долоодохи үзэгдэл театрай бүлэг артистнар табижа, харагшадта нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. РСФСР-эй габьяата артист Г. Ф. Лосев, Буряадай АССР-эй габьяата артист Г. Б. Бутуханов, артистнар Н. Доржиев, Л. Дугарова, А. Нечкина, М. Бальжинимаев, К. Мункуев болон бусад энэ уулзалгада хабаадалсаһан байна.

Буряадайнгаа сценын бэлиг шадабаритантай уулзаһандаа студентнэр зүрхэ сэдьхэлээ ханаһан, театрай ажабайдал тухай олон шэнэ юумэ ойлгожо абаһан байна.

М. МЕДОВАЯ.

СПОРТСМЕНҮҮДНАЙ ХУРДАЯА ХАРУУЛБА

Кроссоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсахаяа «Спартак» бүлгэмэй Россин соведэй эгээн хурдан гэжэ тоологдоһон спортсменүүд Ессентуки хотодо сугларба. Мүрысөөнэй болохо үдэр шанга һалхин буужа, бороотой саһан орожо, урилдагшадта хүшэр байдал тохёолдуулаа. Гэбэшье түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга тэмсэл урилдаанай талмай дээрэ болоо.

Буряадай кроссменүүд гурбан жэл удаагуур «Спартак» бүлгэмэй Россин соведэй эрхимүүдэй тоодо орожо, шангай һууринуудые эзэлжэ, Россин соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ ороһон байна. 3000 метрэй зайда урилдахадаа, республикын рекордсменка болоһон, хэлхеэ холбооной техникумэй һурагша Надежда Соколова 1500 метртэ урилдахадаа дүрбэдэхи һуури эзэлээ. Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн, багшанарай училищиин студентка Майя Цыбенова энэ удаа 2000 метрэй зайда урилдахадаа олохон хүнүүдые ахижа, гурбадахи һуури эзэлһэн байна. Тоо бүридхэл оньһожоруулгын техникумэй һурагша Галина Зайцева эхэнэрнүүдэй дундаһаа 3000 метртэ урилдажа, наймадахи һууриде гараа.

«Спартак» бүлгэмэй Россин Соведэй суглуулагдамал командын гэшүүн, хэлхеэ холбооной техникумэй студент Геннадий Коркин замайнгаа түрүүшын хахадта ябахадаа бултые ахижа гараа. Гэбэшье тэрэнэй гутал хоёр дахин һугаржа, удаарха баатай болоо.

Манай басагад бултадаа тооной «Спартак» бүлгэмэй Россин соведэй суглуулагдамал командын бүридэлдэ абтаба. Мүн Коркиншье суглуулагдамал командын бүридэлдэ үлеогдэбэ. Тиимэһээ республикымнай кроссменүүд Кисловодск городто үнгэргэгдэхэ «Спартак» бүлгэмэй Түбэй соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаха болобо.

Б. МИРОМАНОВ.

ЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна:

14.35 — Һүүлэй һонинууд. 14.45 — «Олимпиин геройнуудтай уулзалга». Һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 15.15 — «Ленинскэ университет». «Техническэ творчествын хүгжэлтэ». 15.45 — «Вашингтонскэй корреспондент» — [illegible] уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 17.00 — **Үнгэтэ телевидени.** «Дэлхэйн арадуудай творчество». 17.30 — «Үнэн зүрхэнһөө» гэһэн дамжуулга. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Европын оронуудай кубогта хүртэһэн командануудай хоорондо баскетболоор мүрысөөн: «Спартак» (Ленинград) — «Мобилькуаттро» (Милан).

Улаан-Үдэ харуулна:

20.10 — Телепанорама. 20.30 — Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 21.30 — Концерт.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

ЛОНДОН

В. И. Ленинэй бюст Лондондо табигдаба

ТАСС

Советскэ Союзай Коммунис партиин, Совет социалис гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй дурасхаалые лондонойхид нангинаар сахижа байдаг. Лондондохи Ислингтон гэжэ районой муниципальна соведэй байшан соо В. И. Ленинэй бюст табилгада зорюулагдаһан баяр ёһолол үнгэргэгдэбэ.

Энэ скульптурна портредэй түүхэ һонирхолтой. 1942 оной апрелиин 22-то Лондоной Холфорд-сквер гэжэ талмай дээрэ нээгдэһэн, В. И. Ленинэй памятнигай хубинь болоно. В. И. Ленин Англиин ниислэл хото ерэхэ үедөө Ислингтонтой нэгэдэн ниилэһэн Финсбэри гэжэ хүдэлмэришэнэй райондо буудаг байһан юм.

Дайнай жэлнүүдтэ Холфорд-сквер авиациин зэрлиг добтолгоһоо ехээр хохидоһон байгаа. Нэгэ бомбо 30-дахи байшан дээрэ унахадаа, тэрэнние ехээр һандаагаа һэн. Талмайе шэнэдхэн хубилгаха үеһөө—1951 онһоо хойшо памятник нютагай муниципалитедэй хадагаламжада үгтөө бэлэй. Мүнөө В. И. Ленинэй бюст Ислингтоной муниципальна соведэй зал соо табигдаа.

ТОКИО

Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ЭЛИДХЭЛ ЯПОН ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ГАРАБА

ТАСС

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй ба РСФСР-эй Верховно Соведэй баярай хамтын суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн «Совет Социалис Республикануудай 50 жэлэй ой тухай» элидхэлые «Азия сиобо» хэблэл япон хэлэн дээрэ брошюра болгон, хэблэжэ гаргаба.

ПАРИЖ

Франциин ба Баруун Германиин хөөрэлдөөнүүд

ТАСС

ФРГ-гэй федеральна канцлер Вилли Брандт хоёр үдэрэй аяншалгаар эндэ ерээ гэжэ мэдээсэгдээ һэн. Тэрэ Франциин Республикын президент Жорж Помпидутай хөөрэлдөөнүүдые хэхэ. 1963 ондо баталагдаһан абтаһан Франциин ба Баруун Германиин договорой үндэһөөр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэхэ байна. Уласхоорондын олохон асуудалнууд, тодорхойлон хэлэхэдэ, «юрэнхы дэлгүүрэй» ерээдүйтэй холбоотой асуудалнууд, хоёр ороной харилсаанай асуудалнууд зүбшэлэгдэхэ.

Уласхоорондын олохон асуудалнуудаар Франциин, ФРГ-гэй хараа бодол адлирхуу гэжэ мэдээжэ ааб даа.

ПАРИЖ

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

ТАСС

Франциин президент Ж. Помпиду, ФРГ-гэй канцлер В. Брандт гэгшэдэй хоёрдохи уулзалга январиин 23-да болобо. Елисейскэ ордоной түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Баруун Европодо экономическа ба валютна холбоо байгуулха асуудалнууд. уласхоорондын байдалай зарим асуудалнууд энэ уулзалгын үедэ зүбшэлэгдэһэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневтэй Заславльда уулзажа хөөрэлдэһэн тухайдаа Ж. Помпиду В. Брандтда хөөрэбэ.

Франци ГДР-тэй дипломатическа харилсаа тогтоохо хараа бодолтой гээд Франциин президент ФРГ-гэй канцлерта элирхэйлээ.

Энэ үдэр В. Брандт Франциин премьер-министр П. Месмертэй уулзаа.

РИМ

Шэнэ амжалта

ТАСС

Италида коммунис хэблэл тараагшад шэнэ ехэ амжалта туйлаа. Италиин Коммунис партиин байгуулагдаһаар 52 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, үнгэрэгшэ амаралтын үдэр «Унита» газетын 1 миллионһоо үлүү номер тараагдаһан байна.

КАИР

Промышленна барилганууд бодоно

ТАСС

1973 ондо Египедтэ промышленна 22 предприяти ашаглалгада үгтэхэ юм. 45 мянган хүн эдэ предприятинуудта ажаллаха гэжэ АРЕ-гэй промышленностиин, нефтиин ба минеральна баялигуудай министрэй орлогшо Мухаммед Ибрагим, «Аль-Ахрам» газетэдэ статья толилуулхадаа, мэдүүлээ.

Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаһан Хелуанска металлургическа комбинадай түрүүшын ээлжээн, нефтиин, эдеэ хоолой, бүд нэхэлгын ба барилгын промышленностиин предприятинууд энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагдажа, түрүүшынгээ продукци үгэхэ.

ДЕЛИ

КОМБИНАДАЙ ХҮСЭН УРГАНА

ТАСС

Индиин ба Советскэ Союзай экономическа харилсаа холбооной түрүүшын барилга—Бхилайн металлургическа комбинадай үйлэдбэриин хүсэн 1976 он хүрэтэр жэлдээ 4 миллион тонно, 1981 ондо 7 миллион тонно булад хайлуулдаг болотороо урган хүгжэхэ юм гэжэ Индиин буладай ба шахтын министр М. Кумарамангалам Бхилайда үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Заводой үйлэдбэриин хүсэн түргөөр ургажа байна гээд тэмдэглэхэ зуураа, Бхилайн металлургнуудай урда табигдаһан зорилгонууд дүүргэгдэмээр гэжэ министр хэлээ.

Орон дотор булад хайлуулгын промышленность хүгжэжэ байна.

ПАРИЖ

Г. Киссинджер Париж ерэбэ

ТАСС

ДРВ-гэй делегациин тусхай советник Ле Дык Тхотой нюуса хөөрэлдөөнүүдээ үргэлжэлүүлхын тула национальна аюулгүйе сахиха талаар США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер эндэ ерэбэ. Вашингтонһоо мордохынгоо урда тээ Киссинджер США-гай президент Р. Никсонтэй часай турша соо зүбшэлэн хөөрэлдэһэн байгаа.

ЛАОС. Арадай сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд баруунай хүсэнүүдэй ба Ванг Пао генералай «тусхай хүсэнүүдэй» сэргүүдтэ эсэргүү амжалтатай добтолгонуудые үргэлжэлүүлһээр. Зураг дээрэ: Арадай сүлөөлэлгын армиин нэгэ подразделени байлдаанай забһарта.
ВИА—ТАСС-ай фото.

ДУРАА ГУТАН БУРУУШААНА

Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин (ПАИГК) генеральна секретарь Амилкар Кабралые зэрлиг муухайгаар алаһан тухай мэдээсэлые дэлхэйн олониитэ дураа гутан угтаба. Иимэ харата муухай ябуулгаараа Африкадахи сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй хүдэлөө һуларуулхые оролдожо байһан хархис хүсэнүүдэй, колонизаторнуудай, империалистнуудай гутамшаг муухай ааша ябуулгые дэлхэйн арадууд буруушаана.

ПРАГА. Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин секретариат мэдүүлгэ хэхэдээ. Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин генеральна секретарь Амилкар Кабралые Португалиин колонизаторнуудай зэрлиг муухайгаар алаһан ушарые эрид буруушааба.

НЬЮ-ЙОРК. Амилкар Кабралые алаһан тухай мэдээсэлээр зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлбэб гэжэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин Генеральна секретарь К. Вальдхайм хэлээ. Энэ «африкан элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэ, агуу ехэ патриодой» алуулһан ушарта шаналжа байһанаа К. Вальдхайм мэдүүлбэ.

ДАР-ЭС-САЛАМ. Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин генеральна секретарине зэрлиг муухайгаар алаһан ушарые Африкын национальна конгресс (АНК) дураа гутан буруушаана.

Национальна сүлөөрэлгынгөө түлөө тэмсэдэг африкан арадуудай илалта түгэс дабшалтые Португалиин колонизаторнуудай али бүхы ааша ябадал, гэмтэ үйлэ хэрэгүүд зогсоожо шадахагүй гээд АНК-гай мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин генеральна секретарине зэрлиг муухайгаар алаһан империализмын агентнүүдэй харата ябуулгые Баруун-Урда Африкын арадай эмхи (СВАПО) буруушаана гэжэ СВАПО-гой национальна гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн Питер Наньембын ПАИГК-гай зэбсэгтэ тэмсэлэй дээдэ соведэй гүйсэдхэхэ комитедтэ эльгээһэн телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

БРАЗЗАВИЛЬ. А. Кабралые алаһан ушар түүхын хүгжэлтые хубилгахын тула колонизаторнуудай хэһэн ахир тулюур һэдэлгэ болоно гээд Анголые сүлөөлхын түлөө национальна хүдэлөөнэй (МПЛА) мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Теэд өнэнь Португалиин колониальна засагта шанга сохилто хэжэ, илажа гараха гэһэн Гвинейн (БИСАУ) ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай арадай эрид шиидэнги байһые даража шадахагүй.

АЛЖИР. ПАИГК-гай генеральна секретарь Амилкар Кабралые зэрлиг муухайгаар алалгые буруушаахыень Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан парти (ПАИГК) түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнние уряалба.

БАМАКО. Гвинейн ба Ногоон хушуун гэжэ аралнуудай бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэдэг африкан партиин генеральна секретарь Амилкар Кабралые зэрлиг муухайгаар алаһан тухай мэдээсэл дуулахадаа, Малиин олониитэ дураа гутан буруушааһан байна.

Малиин ниислэл хотын дээдэ һургуулинуудай һурагшад буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, Бамакын түбэй гудамжануудаар ябаба.

БАНГИ. Колониализмһаа бүхы Африка түбиие сүлөөлхэ гэһэн һанаашалыемнай Португалиин колонизаторнуудай гэмтэ збадал буруутуулжа шадахагүй гэжэ Чад Республикын президент Франсуа Томбалбайн Гвинейн Республикын президент Секу Туредэ эльгээһэн телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

ПРАГА

ВФП-гэй УРЯА

ТАСС

Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа Сириин арадтай бүри нягтаар һаналаа нэгэдэхэ уряатайгаар Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци бүхы дэлхэйн ажалшадта, профсоюзуудта, олониитэдэ хандаба.

Сириин Араб Республикын нютагуудые Израилиин авиаци зэрлиг бүдүүлигээр дахинаа бомбодожо, хэдэн тосхониинень һандаргаа, 500 гаран эгээлэй хүниие алаа гэжэ ВФП тэмдэглэнэ. Шэнэ харата ябуулгануудтай дашарамдуулан, эб найрамдалда аюулгүй байдалда хоро хүргэдэг Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушаан тэмсэхыень Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федераци дэлхэйн ажалшадые. профсоюзуудые уряалба.

Араб арадуудай, эрхэ тодорхойлон хэлэбэл, палестин арадай хуулита эрхэ мэдэрхэ, зэрлиг муухай ябуулгануудаа дары болюулхыень Израилиие баадхаха шухала гээд хандалга дотор хэлэгдэнэ.

ПАРИЖ

Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөн

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Париждахи зүблөөндэ хабаадалсажа байһан ДРВ гэй делегциин тусхай ссветник Ле Дык Тхо, национальна аюулгүйе сахиха талаар США-гай президентын туһалагша Г. Киссинджер гэгшэдэй уулзалга Клебер авенюдэхи Уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо эхилбэ.

ЛИМЭ

ПЕРУГАЙ КОМПАРТИИН ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Перугай Компартиин ЦК-гай пленум боложо, орон доторхи политическэ байдалые зүбшэлһэн байна. Дотоорой хархис хүсэнүүд империализмтай хамтаржа, Перудахи байдалые бүри шахардуу шанга болгохые, президент Веласко Альварадогай правительствын социально-экономическа революционно хубилалтануудые хэхэдэнь, һаад тойбо татахые оролдоно гэжэ Компартиин ЦК-гай пленумэй абаһан шиидхэбэринүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудаа үргэдхэлэнтэйнь дашарамдуулан, һэримжэтэй байхыень, нэгэдэлээ улам бэхижүүлхыень пленумдэ хабаадагшад коммунистнуудые, бүхы ажалшадые уряалба.

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамай бүхы фронтнууд дээрэ Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ба сайгон дахуулнуудай армиин хоорондо шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр.

Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ Куангчи провинциин түб шадар болоһон байлдаануудай үеэр сайгон сэрэгүүдэй 3 дивизи Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгүүдтэ шанга сохилто хэлгэ байна, США-гай тактическа авиаци, 7-дохи флот тэдээндэ туһалһан байгаа. Тингэшье һаань, Урда Вьетнамай патриодууд дайсанай добтолгые сухарюулжа, өөһэдөө эдэбхитэй добтолго хэжэ байна. Эндэ болоһон тулалдаанай үеэр дайсан ехэ гээлтэ хоролтодо ороо.

Дананг шадарай США-гай агаарай-сэрэгэй баазын оршондо шанга байлдаанууд болоно.

Сайгон хотоһоо баруун-урдуур 70 километртэ байдаг Меконг мүрэнэй адагтахи нютагуудта байлдаанууд замханагүй. Эндэ эшээлһэн дайсанай бэхилэлгэнүүдые патриодууд ракетээр, артиллереэр буудажа, олон солдадуудые хүлһөөнь буулгаһан, ехэ техникэ булаан абаһан байна.,

Лаосой Арадай-сүлөөрэлгын арми хархис хүсэнүүдтэ шанга сохилто хэжэ үргэлжэлһөөр. Январиин 22-то Вьентьянһаа хойгуур 170 километртэ эшээлһэн генерал Ванг Паогой «тусхай хүсэнүүдэй» Салафукум хотые эзэлхээр һэдэхэдэнь, шанга тулалдаанууд болобо.

ХАНОЙ. (ТАСС). Сиенгкуанг провинцида Лаосой Арадай-сүлөөрэлгын армиин подразделенинүүд хархис хүсэнүүдэй бэхилэлгэнүүдые гэнтэ добтолжо, Самтонг, Лонгченг хотонууд шадарай хэдэн үндэрнүүдые эзэлэн абаа гээд Каосан Патет Лао агентство мэдээсэнэ. Эндэ болоһон байлдаануудай үеэр дайсанай 100 гаран солдадые хүлһөөнь буулгаа, 13 ехэ буу булаан абаа, 3 вертолет буудажа унагаагаа.

Январиин 7-һоо 14 болотор Лаосой патриодууд дайсанай 167 солдат, офицерые хүлһөөнь буулгаһан, 3 вертолет буудажа унагааһан, сэрэгэй 7 катер уһанда шэнгээһэн байна.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, секретариат — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства—64-3[illegible], 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

 ● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-03354. Заказ № 1341.